

ปัญหาและแนวทางแก้ไขการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสาร
ของศูนย์ปรองดองสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูปของ
กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน
๑๗ จังหวัดภาคเหนือ

โดย

พันเอก ธวัช ศรีสว่าง
รองผู้บัญชาการกองพลพัฒนาที่ ๓
กองทัพภาคที่ ๓

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๕๗
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๕๗ - ๒๕๕๘

บทคัดย่อ

เรื่อง ปัญหาและและแนวทางแก้ไขการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสาร ของ
ศูนย์ปรองดองสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูปของ กองอำนวยการรักษา
ความมั่นคงภายใน ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ

ลักษณะวิชา สังคมจิตวิทยา

ผู้วิจัย พันเอก ธวัช ศรีสว่าง หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๕๗

วัตถุประสงค์

ศึกษาและวิเคราะห์สถานภาพการรับรู้ข่าวสารในด้านพื้นฐานและระดับปัญหาปัญหา
การรับรู้ข่าวสารของประชาชนที่ต้องรับรู้และตระหนักถึงข้อเท็จจริงและศึกษาแนว
ทางการแก้ปัญหการรับรู้ข่าวสารของประชาชน ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ

วิธีการศึกษา

เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากการ
ดำเนินงานของศูนย์ปรองดองสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูป ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ จากข้อมูลปฐม
ภูมิ (Primary Data) โดยสัมภาษณ์เชิงลึกประชาชนในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ ตั้งแต่วันที่
๑ มิถุนายน ๒๕๕๗ - ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗ รวมถึงเอกสารอื่น ๆ ตามการทบทวน
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา โดยใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัยพบว่า

๑. คุณลักษณะทางประชากรของประชาชน ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ ด้านข้อมูลพื้นฐาน
ส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล พบว่า ส่วนมากเป็นผู้หญิง ระดับการศึกษาประถมศึกษา
อาชีวศึกษาระดับ

๒. ระดับประเด็นปัญหาในการแก้ไขการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสาร พบว่า

๒.๑ ประเด็น การบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะยังไม่ทั่วถึง
และมีราคาแพงในภาพรวมภาพรวม ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ พบว่า ระดับปัญหามีค่าคะแนนเฉลี่ย
เท่ากับ ๓.๑๐ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง แต่ถ้าแยกรายจังหวัดซึ่งประกอบด้วย จังหวัดเชียงราย
เชียงใหม่ น่าน พะเยาแพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน อุตรดิตถ์ ตาก พิชณุโลก สุโขทัย เพชรบูรณ์ พิษณุ
ท่าแพ เพชร นครสวรรค์ และ จัหวัดอุทัยธานี พบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๒.๗๖ ถึง ๓.๔๒ ซึ่ง
อยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน จังหวัดที่มีระดับปัญหาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ จังหวัด
แม่ฮ่องสอน เท่ากับ ๒.๗๖ และ จังหวัดที่มีระดับปัญหาคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ จังหวัดน่าน
เท่ากับ ๓.๔๒

๒.๒ ประเด็น หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองในภาพรวมภาพรวม ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ พบว่า ระดับปัญหามีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๙ ซึ่งอยู่ในระดับมาก แต่ถ้าแยกรายจังหวัดซึ่งประกอบด้วย จังหวัดเชียงรายเชียงใหม่ น่านพะเยาแพร่แม่ฮ่องสอนลำปางลำพูน อุตรดิตถ์ ตาก พิชณุโลก สุโขทัยเพชรบูรณ์ พิษณุโลก กำแพงเพชร นครสวรรค์ และ จัหวัดอุทัยธานี พบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๓.๕๔ ถึง ๓.๘๖ ซึ่งอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน จังหวัดที่มีระดับปัญหาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เท่ากับ ๓.๕๔ และ จังหวัดที่มีระดับปัญหาคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ จังหวัดพิษณุโลก เท่ากับ ๓.๘๖

๓. แนวทางในการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารในภาพรวม ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ พบว่า

๓.๑ ประเด็นปัญหาการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพงความต้องการแนวทางในการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ ปฏิรูปการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะเพื่อให้ครอบคลุมทุกพื้นที่อย่างทั่วถึง มีความทันสมัย และในราคาประหยัด

๓.๒ ประเด็นปัญหาหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง ความต้องการแนวทางในการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ จัดตั้งสภาวิชาชีพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะที่มีความเป็นอิสระ เพื่อควบคุมดูแลมาตรฐานการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

จากข้อค้นพบของการวิจัยครั้งนี้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรวิจัยหาวิธีการที่จะทำให้ครอบคลุมพื้นที่ ควรต้องทำอะไร มีความทันสมัย มีวิธีการอย่างไรที่บ่งบอกได้ว่า ข้อมูลเป็นปัจจุบัน ต่อเนื่อง ราคาประหยัด ต้องดำเนินการอย่างไร ที่จะส่งผลให้ราคาประหยัด เพื่อประโยชน์ต่อการนำไปใช้จริง และแนวทางการปฏิรูปข้อมูลข่าวสารที่มีประสิทธิภาพเพื่อต่อยอดองค์ความรู้

คำสำคัญ

การปฏิรูป ข้อมูลข่าวสาร เขตพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ

คำนำ

ตลอดทิวระยะเวลากว่า ๙ ปีที่ผ่านมาที่สังคมไทยได้เกิดความแตกแยกทางความคิด โดยเฉพาะด้านการเมืองที่มีความรุนแรงมากอย่างไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน มีการปลุกระดมมวลชนที่มีแนวความคิดเดียวกันออกมารวมตัวกันเคลื่อนไหวเพื่อโจมตีกลุ่มคนที่มีความคิดเห็นต่างมีการใช้สื่อต่าง ๆ ปลุกระดมให้ใช้ความรุนแรงอย่างกว้างขวางและปลุกเร้าให้เกิดความเกลียดชังกัน ทำให้เกิดความแตกแยกตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน ไปจนถึงระดับองค์กร รวมทั้งมีการใช้อาวุธและวัตถุระเบิดลอบทำร้ายกันเป็นเหตุให้มีประชาชนผู้บริสุทธิ์ต้องเสียชีวิตและได้รับบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก มีการคอร์ปชั่นทุจริตผิดกฎหมาย ซึ่งการบริหารราชการแผ่นดินที่ผ่านมาไม่สามารถแก้ปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยที่ปัญหาดังกล่าวได้หยั่งรากลึกลงในสังคมไทยจนส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติโดยรวม หากปล่อยให้สถานการณ์ดังกล่าวดำเนินต่อไปอาจทำให้ประเทศชาติและประชาชนต้องได้รับผลกระทบที่รุนแรงมากขึ้น สถานการณ์จะทวีความรุนแรงขึ้นจนไม่สามารถแก้ไขได้ เพื่อให้สถานการณ์ความขัดแย้งและปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นลดระดับความรุนแรงลง คณะรักษาความสงบแห่งชาติ จึงได้เข้าควบคุมอำนาจการบริหารประเทศ ตั้งแต่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ และได้เร่งรัดดำเนินการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้คลี่คลายโดยเร็ว โดยได้กำหนดเป้าหมายสูงสุดของการดำเนินงานคือการปฏิรูป และการจัดการเลือกตั้งที่สมบูรณ์ จึงได้จัดตั้งศูนย์ปรองดองสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูปขึ้น เพื่อดำเนินการปรองดองสมานฉันท์พร้อมทั้งดำเนินการรวบรวมความคิดเห็นของประชาชนทั้งประเทศทุกกลุ่มทุกฝ่าย นำไปเป็นแนวทางปฏิรูปประเทศให้สมบูรณ์ขึ้นกว่าที่ผ่านมา โดยศูนย์ปรองดองสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูป กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๓ ได้จัดทำแบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชนในประเด็นปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสาร ตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน จนถึงระดับจังหวัด ทั้ง ๑๗ จังหวัด เพื่อรวบรวมข้อมูลนำไปเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาของชาติ ในขั้นปฏิรูปในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงยั่งยืนต่อไป

ผู้วิจัยขอขอบคุณกองทัพภาคที่ ๓ ที่ให้ข้อมูลในการทำวิจัย อาจารย์ที่ปรึกษา และคณาจารย์ในกองวิชาการเมืองและการทหาร ที่ได้กรุณาแนะนำ ช่วยเหลือให้ผู้วิจัยดำเนินการสำเร็จในครั้งนี้

พันเอก

(ธวัช ศรีสว่าง)

นักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๕๗

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ช
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๒
ขอบเขตของการวิจัย	๒
วิธีดำเนินการวิจัย	๓
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๓
คำจำกัดความ	๓
บทที่ ๒ ทฤษฎี แนวคิด วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๖
ทฤษฎี และแนวคิดการปฏิรูปข้อมูลข่าวสาร	๖
การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะ	๑๔
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๗
แนวคิดเกี่ยวกับการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางราชการในประเทศฝรั่งเศส	๑๗
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๒๔
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๒๔
ตัวแปรและการวัดตัวแปร	๒๕
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๒๕
การเก็บรวบรวมข้อมูล	๒๖
การวิเคราะห์ข้อมูล	๒๗
บทที่ ๔ ผลการศึกษา	๒๙
ตอนที่ ๑ ลักษณะทางประชากรของประชาชน ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ	๒๙
ตอนที่ ๒ ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเพื่อการปฏิรูปด้านข้อมูล ข่าวสารในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ	๓๐
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๕๐
สรุปผลการวิจัย	๕๐
อภิปรายผลการศึกษาวิจัย	๕๐
ข้อเสนอแนะ	๕๒

สารบัญ (ต่อ)

บรรณานุกรม
ประวัติย่อผู้วิจัย

หน้า

๕๓

๕๔

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๔-๑	แสดงข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล	๒๙
๔-๒	แสดงระดับปัญหาของประชาชนที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสาร ของจังหวัดเชียงราย	๓๑
๔-๓	แสดงระดับปัญหาของประชาชนที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสาร ของจังหวัดเชียงใหม่	๓๒
๔-๔	แสดงระดับปัญหาของประชาชนที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสาร ของจังหวัดน่าน	๓๓
๔-๕	แสดงระดับปัญหาของประชาชนที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสาร ของจังหวัดพะเยา	๓๔
๔-๖	แสดงระดับปัญหาของประชาชนที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสาร ของจังหวัดแพร่	๓๕
๔-๗	แสดงระดับปัญหาของประชาชนที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสาร ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน	๓๖
๔-๘	แสดงระดับปัญหาของประชาชนที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสาร ของจังหวัดลำปาง	๓๗
๔-๙	แสดงระดับปัญหาของประชาชนที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสาร ของจังหวัดลำพูน	๓๘
๔-๑๐	แสดงระดับปัญหาของประชาชนที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสาร ของจังหวัดอุตรดิตถ์	๓๙
๔-๑๑	แสดงระดับปัญหาของประชาชนที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสาร ของจังหวัดตาก	๔๐
๔-๑๒	แสดงระดับปัญหาของประชาชนที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสาร ของจังหวัดพิษณุโลก	๔๑
๔-๑๓	แสดงระดับปัญหาของประชาชนที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสาร ของจังหวัดสุโขทัย	๔๒
๔-๑๔	แสดงระดับปัญหาของประชาชนที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสาร ของจังหวัดเพชรบูรณ์	๔๓
๔-๑๕	แสดงระดับปัญหาของประชาชนที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสาร ของจังหวัดพิจิตร	๔๔
๔-๑๖	แสดงระดับปัญหาของประชาชนที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสาร ของจังหวัดกำแพงเพชร	๔๕

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔-๑๗	แสดงระดับปัญหาของประชาชนที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสาร ของจังหวัดนครสวรรค์	๔๖
๔-๑๘	แสดงระดับปัญหาของประชาชนที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสาร ของจังหวัดอุทัยธานี	๔๗
๔-๑๙	แสดงระดับปัญหาของประชาชนที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสาร ภาพรวมของ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ	๔๘
๔-๒๐	แสดงสรุปปัญหาและแนวทางการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารใน ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ	๔๙

สารบัญแผนภาพ

หน้า

แผนภาพที่

๓-๑ แสดงขั้นตอนการเก็บข้อมูลรวบรวมความคิดเห็นประชาชนเพื่อการปฏิรูป ๒๗

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากปัญหาความขัดแย้งที่ยังรากลึกในสังคมไทย ที่มีการชุมนุมประท้วงที่ยาวนาน มีการใช้อาวุธสงคราม ทำให้ประชาชนไม่ได้รับความปลอดภัย รัฐบาลรักษาการในขณะนั้นไม่สามารถบริหารราชการแผ่นดินได้ ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ -๒๕๕๗ การจัดทำงบประมาณประจำปี ๒๕๕๘ มีความล่าช้า ปัญหาเหล่านี้หากปล่อยให้ยืดเยื้อย่อมส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวม คณะรักษาความสงบแห่งชาติ จึงต้องเข้าควบคุมอำนาจการบริหารประเทศ โดยมีเหตุผลความจำเป็น คือ เกิดความขัดแย้งของคนในชาติทุกมิติ โดยเฉพาะแนวความคิดด้านการเมือง และการแก่งแย่งผลประโยชน์ทางการเมือง ที่ยืดเยื้อมากกว่า ๙ ปี และได้หยั่งลึกจากระดับประเทศลงไปถึงระดับครอบครัว โดยต่างฝ่ายได้ทำการปลุกระดมมวลชนเพื่อมุ่งเอาชนะฝ่ายตรงข้าม โดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม สิ่งที่ประชาชนคนไทยจะต้องกระทำในขณะนั้นคือ ต้องรับรู้และตระหนักถึงข้อเท็จจริงที่ปรากฏ และเหตุผลความจำเป็นที่ต้องมีการจัดระเบียบ และปฏิรูปการเมืองโดยเร่งด่วนและรวมใจกันแก้ปัญหาทั้งปวง เพื่อขจัดความขัดแย้ง และความแตกแยกในสังคมให้ได้โดยเร็วที่สุด ทั้งนี้หากประชาชนทุกหมู่เหล่ามีการรับรู้และให้การร่วมมือกันเป็นอย่างดี จะนำไปสู่การเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ยุติธรรม ส่งผลให้ประเทศชาติมีรัฐบาลของประชาชนเกิดขึ้นอย่างแน่นอน โดยกำหนดเป้าหมายที่ต้องการ คือ ลดความขัดแย้งของประชาชนในทุกระดับ เสริมสร้างความรักความสามัคคี ความปรองดองสมานฉันท์ ประชาชนเข้าใจในการดำเนินงานของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ไม่เกิดการต่อต้าน และพร้อมให้การสนับสนุน การดำเนินงานที่สำคัญคือการรวบรวมความคิดเห็นของประชาชนทุกกลุ่มทุกฝ่ายในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง และการปฏิรูปทางการเมืองการปกครองที่ชัดเจน สามารถนำเสนอเข้าสู่สภาปฏิรูปเพื่อพิจารณาแนวทางได้ โดยแบ่งการดำเนินงานเป็น ๓ กลุ่มงาน คือ

๑. กลุ่มงานปรองดองสลายความขัดแย้ง
๒. กลุ่มงานสมานฉันท์คืนความสุขให้คนในชาติ
๓. กลุ่มงานรวบรวมความคิดเห็น

จากการรวบรวมความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ ด้วยการจัดทำแบบสอบถามความคิดเห็น ซึ่ง ศูนย์ปรองดองสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูป ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๓ ได้จัดวิทยากรกระบวนการจำนวน ๔๒๖ คน ลงพื้นที่เพื่อสำรวจความคิดเห็นของราษฎรโดยใช้แบบสำรวจความคิดเห็นของคณะอาจารย์มหาวิทยาลัยนเรศวร จัดทำแบบสำรวจสำหรับการนี้โดยเฉพาะ โดยเป้าหมายในการทำแบบสำรวจกำหนดไว้หมู่บ้านละ ๒๐ ฉบับ รวมทั้งสิ้น ๓๑๕,๐๐๐ ฉบับ ซึ่งการดำเนินการในขั้นนี้กำหนดให้ดำเนินการแล้วเสร็จใน ๑๐ ก.ค.๕๗ ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นจากประชาชนจำนวน ๓๕๐,๗๕๐ครัวเรือน สำหรับประเด็นในการรวบรวมความคิดเห็นจากประชาชนนั้น ศูนย์ปรองดองสมานฉันท์ ได้กำหนดให้ดำเนินการรวบรวมใน ๑๑ ประเด็น

ได้แก่ ๑) แนวทางการปฏิรูปทางการเมือง ๒) แนวทางการสร้างมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้บริหารประเทศ อันได้แก่ นักการเมือง ข้าราชการ และหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ ๓) แนวทางการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม ๔) แนวทางการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน เช่น การกระจายอำนาจ หรือความซ้ำซ้อนในการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ ๕) แนวทางการปฏิรูปการทุจริต คอร์รัปชัน ๖) แนวทางการปฏิรูปการศึกษา ๗) แนวทางการปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจ ๘) แนวทางการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสาร ๙) แนวทางการปฏิรูปความเหลื่อมล้ำทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ๑๐) แนวทางการปฏิรูปด้านอื่นๆ เช่น ด้านพลังงาน ๑๑) แนวทางการปฏิรูปการจัดการที่ดิน แหล่งน้ำ และป่าไม้ ซึ่งผลการรวบรวมความคิดเห็นจากประชาชน พบดังนี้

๑) การปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจ ร้อยละ ๑๘.๐๗ ๒) การปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสาร ร้อยละ ๑๗.๗๓ ๓) การปฏิรูปความเหลื่อมล้ำทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ร้อยละ ๑๐.๓๔ ๔) การปฏิรูปพลังงาน ร้อยละ ๙.๕๘ ๕) การปฏิรูปด้านการศึกษา ร้อยละ ๘.๒๖ ๖) การปฏิรูปการทุจริตคอร์รัปชัน ร้อยละ ๘.๐๓ ๗) การปฏิรูปด้านอื่น ๆ ร้อยละ ๗.๘๗ ๘) การปฏิรูปด้านกระบวนการยุติธรรม ร้อยละ ๗.๒๙ ๙) การปฏิรูปทางการเมือง ร้อยละ ๕.๕๓ ๑๐) การปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน ร้อยละ ๓.๗๙ ๑๑) การสร้างมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้บริหารประเทศ ร้อยละ ๓.๕๒

จากปัญหาดังกล่าวประชาชนจะต้องรับรู้และตระหนักถึงข้อเท็จจริงของข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารซึ่งเป็นอันดับที่ ๒ จาก ๑๑ ประเด็น ดังนั้นผู้วิจัย จึงสนใจวิเคราะห์สถานการณ์การรับรู้ข่าวสารในด้านพื้นฐานและระดับปัญหา ปัญหาการรับรู้ข่าวสารของประชาชนที่ต้องรับรู้และตระหนักถึงข้อเท็จจริงในเขตพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาการรับรู้ข่าวสารของประชาชน และนำเสนอแนวทางในการรับรู้ข่าวสารของประชาชนในด้านพื้นฐานและระดับปัญหา ในเขตพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. ศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์การรับรู้ข่าวสารในด้านพื้นฐานและระดับปัญหา
๒. ศึกษาปัญหาการรับรู้ข่าวสารของประชาชนที่ต้องรับรู้และตระหนักถึงข้อเท็จจริง
๓. ศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาการรับรู้ข่าวสารของประชาชน
๔. นำเสนอแนวทางในการรับรู้ข่าวสารของประชาชนในด้านพื้นฐาน และระดับปัญหา

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตประชากร : ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ศึกษาจากเอกสารซึ่งมีการเก็บข้อมูลไว้แล้ว ของการดำเนินงานของศูนย์ปรองดองสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูป ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ

ขอบเขตเนื้อหา : เนื้อหาของการการวิเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ความคิดเห็นประชาชนเพื่อการปฏิรูปข้อมูลข่าวสาร ในด้าน ข้อมูลพื้นฐาน ระดับปัญหาและแนวทางการปฏิรูปของประชาชนในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ

ขอบเขตเวลา : ระยะเวลาการเก็บข้อมูลตั้งแต่ ตุลาคม ๒๕๕๗ ถึง กันยายน ๒๕๕๘

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. การรวบรวมข้อมูล โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) จากการดำเนินงานของศูนย์ปรองดองสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูป ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ จากข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยสัมภาษณ์เชิงลึกประชาชนในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๗ - ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ที่ได้สัมภาษณ์เชิงลึกประชาชนในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ และเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการในศูนย์ปรองดองสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูปของ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ รวมถึงเอกสารอื่น ๆ ตามการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

๒. การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการโดยนำข้อมูลที่รวบรวมได้ทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ตรวจสอบแล้วไปวิเคราะห์ โดยใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. ทำให้ทราบถึงสภาพการรับรู้ข่าวสารในด้านพื้นฐานและระดับปัญหา ในเขตพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ

๒. ทำให้ทราบถึงข้อเท็จจริงในการรับรู้ข่าวสารของประชาชน

๓. ทำให้ทราบถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาการรับรู้ข่าวสารของประชาชน

๔. ได้เสนอแนะแนวทางเชิงนโยบาย, หรือปฏิบัติการ และเพื่อการวิจัยต่อไป

คำจำกัดความ

การปฏิรูป หมายถึง การปรับปรุง แก้ไข เปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมตามสมควร เป็นการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างขนานใหญ่ เปลี่ยนทั้งระบบแต่เปลี่ยนแปลงอย่างเป็นขั้นเป็นตอนทำให้ไม่เกิดความรุนแรงหรือกระทบในทางที่เสียหายน้อยที่สุด เป็นวิถีทางของอารยชนเหมาะสมกับสังคมประชาธิปไตยที่ยึดหลักการเปลี่ยนแปลงโดยปราศจากการใช้พลังกำลังและความรุนแรง

ข้อมูลข่าวสาร หมายถึง สิ่งที่สื่อความหมายให้รู้เรื่องราวข้อเท็จจริงเรื่องหนึ่งเรื่องใด โดยในความหมายนี้เน้นที่การสื่อความหมายเป็นหลัก ข้อมูลหรือสิ่งใด ๆ ไม่ว่าจะการสื่อความหมายนั้นจะทำได้โดยสภาพของสิ่งนั่นเอง หรือ โดยผ่านวิธีการใด ๆ และไม่ว่าจะได้จัดทำไว้ในรูปของเอกสาร แฟ้ม รายงาน หนังสือ แผ่นผัง แผนที่ ภาพวาด ภาพถ่าย ฟิล์ม การบันทึกภาพ หรือเสียง การบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือวิธีอื่นใดที่ทำให้สิ่งที่บันทึกไว้ปรากฏได้

เขตพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ

หมายถึง เป็นภูมิภาคที่อยู่ด้านบนสุดของไทย มีเขตแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านและภูมิภาคอื่น ๆ เรียงตามเข็มนาฬิกา ดังนี้ ทิศตะวันตกและ

ทิศเหนือติดกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า ทิศเหนือและทิศตะวันออกเฉียงใต้ติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทิศใต้ติดกับภาคกลาง (พิษณุโลก สุโขทัย) และภาคตะวันตก (ตาก) ภูมิศาสตร์ ภูมิประเทศของภาคเหนือเต็มไปด้วยขุนเขาน้อยใหญ่ สลับซับซ้อน และมีพื้นที่สำคัญของประเทศอยู่หลายจุด เช่น พื้นที่ทางด้านตะวันตกสุดของประเทศที่อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน พื้นที่ทางด้านเหนือสุดของประเทศที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย จุดสูงสุดของประเทศที่ดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ นอกจากนี้ ภาคเหนือยังเป็นพื้นที่แรกของประเทศไทยอยู่ที่สามเหลี่ยมทองคำ อำเภอเชียงแสนจังหวัดเชียงรายภาคเหนือมีพื้นที่รวมทั้งหมด ๙๓,๖๙๐.๘๕ ตร.กม คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๐.๐๖ ของพื้นที่บนผิวโลก และหากเทียบจากขนาดพื้นที่แล้ว ภาคเหนือจะมีขนาดพื้นที่ใกล้เคียงกับประเทศฮังการีมากที่สุด และมีขนาดเล็กกว่าประเทศเกาหลีใต้เล็กน้อย ประวัติศาสตร์ บริเวณพื้นที่ภาคเหนือ แต่เดิมเป็นที่ตั้งของอาณาจักรล้านนา ซึ่งสถาปนาอาณาจักรขึ้นมาในปีพุทธศักราช ๑๘๓๕ โดยพญามังราย และสถาปนาเมืองหลวงอย่างเป็นทางการในปีพุทธศักราช ๑๘๓๙ ในชื่อธนบุรีศรีนครพิงค์ เชียงใหม่ อาณาจักรล้านนาตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๑๘๓๕ เกิดจากการยุบรวมกันของอาณาจักรในช่วงยุคก่อนหน้า คือ หิริญนครเงินยาง เชียงแสน และ หริภุญชัย ภาษา พื้นที่ของจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน พะเยา ลำพูน ลำปาง แพร่ น่าน และบางส่วนของจังหวัดอุตรดิตถ์ เคยเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรล้านนา ทำให้เกิดลักษณะของตัวอักษรและสำเนียงเฉพาะถิ่น เรียกว่าอักษรธรรมล้านนา (ตัวเมือง) และภาษาถิ่นพายัพ (กำแพงเมือง) การแบ่งเขตการปกครองจังหวัดในภาคเหนือ แบ่งตามลักษณะทางภูมิศาสตร์ ประเพณี สังคม วัฒนธรรมและภาษา โดยราชบัณฑิตยสถาน ประกอบไปด้วย ๙ จังหวัด ได้แก่ เชียงราย (หิริญนครเงินยาง) เชียงใหม่ (ธนบุรีศรีนครพิงค์ เชียงใหม่) น่าน (นันทบุรีศรีนครน่าน) พะเยา (ภูกามยาว) แพร่ (เวียงโกศัย) แม่ฮ่องสอน (แม่ฮ่องสอน, เมืองยวม) ลำปาง (เขลางค์นคร) ลำพูน (หริภุญชัย) อุตรดิตถ์ (เมืองพิชัย, เมืองลับแล) นอกจากการแบ่งตามราชบัณฑิตยสถานแล้ว ยังมีหน่วยงานที่เคยจัดแบ่งภูมิภาคของประเทศไทยขึ้นเพื่อกำหนดแผนบริหารงานด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเป็นการแบ่งภูมิภาคอย่างไม่เป็นทางการ

ได้แก่ คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยกำหนดให้ภาคเหนือประกอบด้วย ๑๗ จังหวัดได้แก่ ภาคเหนือตอนบน เชียงราย เชียงใหม่ น่าน พะเยา แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน อุตรดิตถ์ ภาคเหนือตอนล่าง ปัจจุบันไม่นิยมใช้อ้างอิงในเอกสารของทางราชการและบทความทางวิชาการอื่น ๆ เนื่องจากราชบัณฑิตยสถานได้กำหนดให้จังหวัดเหล่านี้ เป็นจังหวัดในเขตภาคตะวันตกและภาคกลาง ตาก พิษณุโลก สุโขทัย เพชรบูรณ์ พิจิตร กำแพงเพชร นครสวรรค์ อุทัยธานี ๙ จังหวัดแรกในการแบ่งเช่นนี้อาจเรียกว่า ภาคเหนือตอนบน ซึ่งส่วนใหญ่เคยเป็นที่ตั้งของอาณาจักรล้านนามาก่อน (สำหรับจังหวัดอุตรดิตถ์และจังหวัดตากเคยเป็นบางส่วน) และมีภาษาถิ่นเป็นคำเมือง ส่วนจังหวัดที่เหลืออาจเรียกว่า ภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งมีศูนย์กลางอยู่ที่จังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดนครสวรรค์ อันเป็นศูนย์กลางการคมนาคมที่สำคัญ

บทที่ ๒

ทฤษฎี แนวคิด วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวคิดพื้นฐาน ในการกำหนดกรอบในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

- ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภารกิจข้อมูลข่าวสาร
- ทฤษฎีและแนวคิดการปฏิรูปข้อมูลข่าวสาร
- การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะ
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีและแนวคิดการปฏิรูปข้อมูลข่าวสาร

ในตำรากฎหมายปกครองของไทยก็มีการอ้างอิงหลักความโปร่งใสในทางปกครองกันอยู่บ้าง อาทิเช่น ในงานของอาจารย์ ดร. ชาญชัย แสงศักดิ์ และคณะ ได้กล่าวถึงหลักการดังกล่าวไว้ว่า “การปกครองที่โปร่งใส ประชาชนได้รู้สภาพความเป็นจริงของการปกครองไม่ว่าจะเป็นฝ่ายรัฐบาลหรือฝ่ายค้านก็ต้องแสดงความเห็นบนข้อมูลที่แท้จริงที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ การให้ความเห็นต่าง ๆ จะยืนอยู่บนข้อเท็จจริงอันเดียวกัน ซึ่งจะทำให้ผลของข้อขัดแย้งต่าง ๆ นำไปสู่ข้อยุติที่สมเหตุสมผล ท้ายที่สุดจะทำให้ประชาชนเกิดความไว้วางใจในการปกครอง โดยประสงค์จะสนับสนุนและมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง อันเป็นพื้นฐานให้เกิดความรักความสามัคคีในสังคม ในขณะที่อาจารย์ ดร. ฤทัย หงส์สิริ และคณะ ก็ได้กล่าวถึงความเชื่อมโยงระหว่างกฎหมายข้อมูลข่าวสารกับหลักความโปร่งใสในทางปกครองไว้ว่า “กฎหมายนี้เป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์ที่จะจัดระบบข้อมูลข่าวสารทั้งระบบ เพื่อให้การจัดทำกิจการของรัฐมีความโปร่งใส (Transparency) หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบ (Accountability) ต่อประชาชนที่เป็นเจ้าของประเทศ ทั้งคุ้มครองสิทธิประโยชน์และความเป็นส่วนตัวของบุคคล (Privacy)

๒ ในทางปฏิบัติ การทำให้เกิดความโปร่งใสในการทำนิติกรรมทางปกครองมีที่มาจากกรยอมรับสิทธิต่าง ๆ ของผู้อยู่ใต้การปกครอง การที่จะต้องคำนึงถึงสิทธิเหล่านั้นและนำมาประกอบการพิจารณาตัดสินใจดำเนินการทางปกครองด้วย แต่สิทธิหลาย ๆ ประเภทยังมิได้ถูกบัญญัติรับรองในกฎหมาย อย่างไรก็ตาม มีแนวคำพิพากษาของศาลและการยอมรับร่วมกันในทางตำราการสอนหรือในแวดวงนักวิชาการทางปกครองที่พยายามกำหนดคุณลักษณะของสิทธิบางประเภท ที่จะต้องนำมาใช้พิจารณาประกอบการทำนิติกรรมทางปกครอง ความพยายามดังกล่าวในปัจจุบันก็มีตัวอย่างที่เป็น

^๑ดร. ปิยะศาสตร์ ไชว์พันธุ์. “สิทธิในข้อมูลข่าวสารและหลักความโปร่งใสในทางปกครอง” วารสารวิชาการศาลปกครอง ๔ (๑), มกราคม – เมษายน ๒๕๔๗. หน้า ๒๑๘.

^๒ดร. ปิยะศาสตร์ ไชว์พันธุ์. เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน

ลักษณะของคำแนะนำการปฏิบัติราชการ เช่น ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๒

^{๖๑} การยอมรับคุณลักษณะของสิทธิเหล่านี้โดยข้อเท็จจริงเป็นเพียงการยอมรับการมีอยู่แล้วของสิทธิเหล่านั้นอันเป็น “สิทธิทั่วไป” (jus commune) ที่ประกอบอยู่ในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายปกครองและผู้อยู่ใต้การปกครอง สิทธิต่าง ๆ ที่ประกอบอยู่ในหลักการที่เรียกโดยรวมว่าหลักความโปร่งใสในทางปกครองนี้มีผู้พยายามกำหนดคุณลักษณะของหลักการนี้ไว้ อาทิเช่น การกำหนดคุณลักษณะของสิทธิที่ถูกเสนอในการประชุมประจำปีของกลุ่มองค์กรฝ่ายบริหารงานภาครัฐแห่งยุโรป (Conférence annuelle du groupe européen pour l'administration publique) ที่เมือง Strasbourg ในปี ค.ศ. ๑๙๙๓ มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

“สิทธิที่จะรู้” (Droit de connaitre) เป็นองค์ประกอบแรกของหลักความโปร่งใสในทางปกครอง โดยอ้างถึงความเป็นไปได้ที่จะให้ผู้อยู่ใต้การปกครองสามารถเข้าถึงข้อมูลเอกสารที่องค์กรหรือหน่วยงานใดยึดถือไว้ สิทธิดังกล่าวนี้ไม่จำเป็นต้องกำหนดครอบคลุมไปทุก ๆ เรื่องแต่อาจใช้กับข้อมูลเบื้องต้นที่จำเป็น เช่น ข้อมูลส่วนตัวของบุคคล “สิทธิที่จะรู้” ถูกนำมาใช้โดยทางนโยบายของรัฐที่ต้องการเปิดโอกาสให้มีการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ และโดยแนวทางนิติบัญญัติโดยการออกเป็นกฎหมาย ในระยะต่อมาสิทธินี้ขยายไปถึงเอกสารสาธารณะอีกหลายประเภท และเปิดโอกาสให้กับทุกคนไม่ว่าจะเป็นผู้มีส่วนได้เสียกับข้อมูลข่าวสารนั้นหรือไม่ก็ตาม โดยมีเงื่อนไขว่าต้องไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลที่สาม การจำกัดหรือการมีเงื่อนไขเช่นนี้มีอยู่ในบทบัญญัติหรือระเบียบบางตัวที่ต้องการปกป้องข้อมูลส่วนบุคคล หรือข้อมูลทางการค้าพาณิชย์กรรม การเปิดโอกาสและการจำกัดในบางกรณีเช่นนี้มีได้ขัดแย้งกัน แต่เสริมให้เกิดสมดุลระหว่างผลประโยชน์ของแต่ละฝ่ายหรือประโยชน์สาธารณะกับประโยชน์ส่วนตัว

“สิทธิที่จะเข้าใจ” (Droit de comprendre) เป็นสิทธิที่จำเป็นอีกประการหนึ่งในหลักความโปร่งใสในทางปกครอง บุคคลใดที่ได้รับข้อมูลข่าวสารหรือได้ทราบมติคำสั่งใด ๆ ไปแล้วควรที่จะสามารถเข้าใจในเนื้อหาได้อย่างชัดเจน ถ้าผู้รับไม่สามารถทำความเข้าใจในวัตถุประสงค์ ขอบเขต หรือมูลเหตุจูงใจในการออกมติหรือคำสั่งนั้น ๆ สิ่งที่ได้รับไปอาจทำให้เกิดข้อสงสัยและอาจไม่เกิดผลตามมติหรือคำสั่งนั้นได้ เช่น ข้อมูลที่ได้รับไปเป็นเพียงรายงานข้อเสนอ หรือการประเมินผลที่ไม่ปรากฏมติใดที่ชี้ชัด แต่เป็นเพียงส่วนประกอบย่อยหรือเอกสารประกอบการมีมติ การนำสิทธิเช่นนี้มาใช้มักปรากฏในรูปของกฎหมายหรือระเบียบ วิธีปฏิบัติราชการต่าง ๆ อาจเทียบได้กับที่ใช้อยู่ในกฎหมายไทย เช่น มาตรการบางส่วนที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ในเรื่องการให้เหตุผลในการทำคำสั่งทางปกครอง (la motivation des actes administratifs) ถ้าขาดคำอธิบายหรือข้อแนะนำที่เหมาะสม ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับไปอาจถูกตีความผิดพลาดได้

^{๖๑} ดร. ปิยะศาสตร์ ไชว์พันธ์. เรื่องเดียวกัน. หน้า ๒๑๙.

“สิทธิที่จะถูกรับฟัง” (Droit d’être entendu) เป็นสิทธิของประชาชนผู้อยู่ใต้การปกครองที่จะให้ฝ่ายปกครองรับฟังความเห็นข้อโต้แย้งของตน ก่อนที่ฝ่ายปกครองจะดำเนินการหรือตัดสินใจมีมติใด ๆ ออกมามีผลกระทบต่อตัวเขา การรับรองสิทธิประเภทนี้ในด้านหนึ่งเป็นการประกันความชอบธรรม (l’équité) ในการดำเนินการและในอีกด้านหนึ่งนั้นเป็นที่ทราบกันอยู่แล้วว่า การโต้แย้งหลังเหตุการณ์ (ex post facto) ยังมีไม่มาตรการที่เพียงพอต่อการแก้ไขเยียวยาหากมีความเสียหายใด ๆ เกิดขึ้น และหากจะต้องรอให้มีมติหรือคำสั่งออกมาก่อนจึงโต้แย้ง ก็อาจไม่ทันการหรือทำให้ยากต่อการรวบรวมเตรียมเอกสารหลักฐานเพื่อต่อสู้ห้ำหั่น จึงสมควรเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการก่อนการตัดสินใจของฝ่ายปกครอง และมีโอกาสปกป้องสิทธิอันชอบธรรมของตนได้ในเวลาอันสมควร

จากข้อเสนอขององค์กรฝ่ายบริหารภาครัฐแห่งยุโรป ที่ประชุมได้กำหนดคุณลักษณะของ “สิทธิที่จะถูกรับฟัง” ไว้ สรุปได้ว่า สิทธิที่จะถูกรับฟังเป็นส่วนประกอบที่สามของหลักความโปร่งใสในทางปกครอง สิทธินี้ถูกนำมาใช้ในกระบวนการออกมติของฝ่ายปกครอง โดยเปิดโอกาสให้ผู้อยู่ใต้การปกครองหรือผู้รับมติมีส่วนร่วมในกระบวนการดังกล่าว เช่น การเปิดอภิปราย การสัมมนาระดมความคิดเห็น การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการ แผนงานหรือรายงาน การตัดสินใจใด ๆ ในทางปกครองควรเปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปได้รับทราบความคิดเห็นที่หลากหลายทั้งข้อสนับสนุนและข้อโต้แย้งของบรรดาผู้ร่วมตัดสินใจ มิใช่เป็นเพียงแต่ให้ทราบบทสรุปขั้นสุดท้ายที่ออกมาเป็นมติแล้วเท่านั้นรัฐบาลหรือฝ่ายปกครองของหลาย ๆ ประเทศจึงคิดแก้ไขข้อตำหนิเหล่านี้โดยกำหนดมาตรการไว้หลากหลายวิธีด้วยกัน อาทิเช่น การไต่สวนสาธารณะ (l’ennquete publique) หรือการทำประชาพิจารณ์(public Hearings) ก็เป็นรูปแบบหนึ่งที่สนับสนุนสิทธิที่จะถูกรับฟังนี้

ในกฎหมายฝรั่งเศสก็ปรากฏหลักการทำนองเดียวกันคือ “หลักการรับฟังผู้มีส่วนได้เสีย”(le principe de l’audition de l’interesse) หรือที่ใช้ในอีกสำนวนหนึ่งว่า **“สิทธิในการป้องกัน”** (Droit de la défense) อันมีที่มาจากหลัก “audi alteram partem” ของกฎหมายในกลุ่ม Commom Law แต่มีรายละเอียดต่างไปจากการกำหนดคุณลักษณะโดยที่ประชุมองค์กรฝ่ายบริหารภาครัฐแห่งยุโรปอยู่บ้าง เพราะในทางตำราคำสอนกฎหมายฝรั่งเศสได้อธิบายสิทธิดังกล่าวไว้ในส่วนของกฎหมายเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ในขณะที่องค์กรฝ่ายบริหารภาครัฐแห่งยุโรปกำหนดคุณลักษณะของสิทธิดังกล่าวไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับการรับฟังสาธารณะหรือการทำประชาพิจารณ์อย่างไรก็ตาม กฎหมายไทยได้ยอมรับสิทธิดังกล่าวไว้ทั้งสองแนวทาง ทั้งในรัฐธรรมนูญส่วนที่เกี่ยวกับการทำประชาพิจารณ์ และในกฎหมายเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

“สิทธิที่จะวิจารณ์” (Droit de critique) เป็นสิทธิอีกส่วนหนึ่งที่มาเติมหลักความโปร่งใสในทางปกครองให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น คุณลักษณะของสิทธิประการสุดท้ายนี้จะเปิดโอกาสให้ผู้มีอำนาจตัดสินใจหรือผู้รับมติได้แยกแยะทำความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ ไปตามความเข้าใจของตน อาจไม่เห็นด้วยกับมติทั้งหมดหรืออาจมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม อันจะทำให้มติเดิมนั้นมีความสมบูรณ์เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอยู่ในกรอบที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เรื่องใดที่จำเป็นต้องมีการตัดสินใจขาดควรจะต้องได้รับฟังหรือได้เสนอแนะคำวิจารณ์ และต้องมีวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งที่จะทำให้ข้อเสนอแนะหรือข้อโต้แย้งเหล่านั้นปรากฏอยู่ในมติดังกล่าว เช่น การอนุญาตให้มีการทำความเข้าใจร่วมกันในมตินั้น ๆ

ถ้าขาดสิทธิที่จะวิจารณ์นี้ไปก็ไม่อาจถือได้ว่าบรรดาผู้มีอำนาจตัดสินใจที่ร่วมในการพิจารณานั้นเป็นที่พึงหรือเป็นผู้ให้คำปรึกษา แต่จะกลายเป็นแค่ผู้รับฟังคนหนึ่งเท่านั้น

นอกจากการกำหนดคุณลักษณะของสิทธิทั้ง ๔ ประการข้างต้นแล้ว ยังมีสิทธิอีกประการหนึ่งอันเป็นสิทธิที่ถูกกล่าวถึงในระบบกฎหมายปกครองของฝรั่งเศส เรียกโดยรวมว่า “สิทธิได้รับแจ้ง” (Droit d'être informé) ซึ่งประกอบไปด้วยวิธีการย่อย ๆ ๒ ประการ คือ “การพิมพ์เผยแพร่” (la publication) สำหรับคำสั่งทางปกครองที่มีผลเป็นการทั่วไป เช่น กฎหมาย กฎ ระเบียบที่ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา และ “การแจ้ง” (la notification) สำหรับคำสั่งทางปกครองที่มีผลเฉพาะตัว เช่น การแจ้งคำสั่งหรือมติไปยังผู้รับคำสั่งหรือมตินั้น ๆ โดยตรง อาทิเช่น การอนุญาตหรือไม่อนุญาตตามคำขอของผู้ร้องในกรณีต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีวิธีการ “ปิดประกาศ” (l'affichage) ณ สถานที่ที่จัดไว้สำหรับคำสั่งทางปกครองที่มีผลเฉพาะชุมชนหนึ่ง ๆ ด้วย เช่น ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน บริเวณที่ถูกเวนคืน หรือบริเวณที่ถูกกำหนดประเภทการใช้ประโยชน์ตามกฎหมายผังเมือง

สื่อมวลชนถือเป็นสถาบันหลักที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อสังคม โดยเฉพาะสังคมไทยในปัจจุบันที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการใช้สื่อต่างๆ กันอย่างแพร่หลายมากขึ้นอย่างมากไม่ว่าจะเป็นโทรทัศน์ ในระบบเคเบิล ดาวเทียม วิทยุชุมชน รวมทั้งสื่อออนไลน์ โซเชียลมีเดียที่ประเทศไทยมีผู้ใช้งานมากที่สุดในโลก สื่อมวลชนก็ก้าวเข้ามามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในสถานการณ์จริงของสังคมไทยที่ผ่านมา โดยเฉพาะในช่วงที่เกิดปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง ซึ่งเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์ว่าสื่อมวลชนก็นับว่าเป็นส่วนหนึ่งที่ขยายผลของความขัดแย้งนั้นให้แรงยิ่งขึ้น ด้วยการให้ข้อมูลเท็จ ข้อมูลที่มาจากอคติ หรือการกล่าวหา รวมทั้งการก่อให้เกิดประทุษวาจา (Hate speech) ในระดับประชาชนทั่วไป นอกจากนั้น ยังมีการใช้สื่อต่าง ๆ โดยเฉพาะสื่อออนไลน์ ในการเผยแพร่ข้อมูลที่ไม่เหมาะสม ทั้งเป็นข้อมูลเท็จ ละเมิดสิทธิเหยื่อ การจบบ้างล่วงละเมิดสถาบันพระมหากษัตริย์ รวมไปถึงการเผยแพร่เนื้อหาที่ไม่เหมาะสมต่อศีลธรรมและวัฒนธรรมไทยในด้านต่าง ๆ หลากหลายประเด็น แม้จะเกิดเสียงเรียกร้องของสังคมให้แก่ปัญหาเหล่านี้ แต่ก็ยังเกิดปัญหาเดิม ๆ ขึ้นซ้ำแล้วซ้ำอีก ทั้งจากบุคคล หรือกลุ่มบุคคลเดิม หรือบุคคลอื่น ๆ ปัญหาที่เกิดขึ้นชี้ให้เห็นว่าระบบสื่อสารมวลชนในประเทศไทยขาดระเบียบรองรับที่ชัดเจน และไม่สามารถเป็นหลักให้สังคมพึ่งพาได้อย่างแท้จริง จำเป็นจะต้องมีการ “ปฏิรูปสื่อ” เพื่อให้การสื่อสารมวลชนในประเทศไทยเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่อย่างแท้จริงปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารข้อมูลข่าวสารและสื่อมวลชนในประเทศไทยสำคัญที่เกิดขึ้นดังต่อไปนี้

๑. มีการนำเสนอข่าวสารที่ผิดกฎหมายและ/หรือจริยธรรมของวิชาชีพในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑.๑ การเผยแพร่ข้อมูลเท็จโดยเจตนา : การใส่ร้ายให้ผู้อื่นเสียชื่อเสียง หรือเป็นไปเพื่อจุดประสงค์ทางการเมืองหรือจุดประสงค์ส่วนตัว เนื่องจากวัตถุประสงค์ทางความนิยมขอรายการเรตติ้ง ยอดขาย

๑.๒ การเผยแพร่ข้อเท็จจริงโดยไม่เจตนา: ความจำเป็นในการแข่งขันกันเผยแพร่ข้อมูลให้รวดเร็วมากที่สุด ขาดการตรวจสอบว่าเป็นข้อเท็จจริงที่ถูกต้องหรือไม่ก่อนที่จะเผยแพร่ โดยการวิจัยของ อัครวิน เนตรโพธิ์แก้ว และคณะ (๒๕๕๓) พบว่านักวิชาการสื่อสารมวลชนในประเทศไทย

เห็นว่า การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแหล่งข่าวเป็นปัญหาที่ร้ายแรงที่สุดอันดับสองของสื่อมวลชนไทย

๑.๓ การเผยแพร่ข้อมูลที่ละเมิดสิทธิผู้อื่น เช่น เหยื่อของอาชญากรรม, เด็กและเยาวชนครอบครัวรวมไปถึงสิทธิความเป็นมนุษย์ นอกจากนี้ยังมีมีการใช้ภาพที่ไม่เหมาะสม เช่น ภาพที่น่าสยดสยองของผู้เสียชีวิต

๑.๔ การเผยแพร่ข้อมูลที่จับจ้วงล่วงละเมิดสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยเฉพาะในสื่อออนไลน์ การส่งต่อทั้งโดยเจตนาและไม่เจตนา

๒. คุณภาพของเนื้อหาไม่ช่วยพัฒนาประชาชนผู้รับข่าวสาร และอาจขัดต่อศีลธรรมและวัฒนธรรม ในปัจจุบันเนื้อหาของสื่อในประเทศไทย เต็มไปด้วยเนื้อหาที่เน้นในเรื่องของความเป็นที่ขาดสาระและความสร้างสรรค์ อาจกล่าวได้ว่า ปัญหาในด้านเนื้อหาของสื่อมวลชนไทยโดยรวมนั้น แม้ว่าคุณภาพในทางการผลิตจะดีขึ้น แต่ในทางเนื้อหานั้นยังไม่ช่วยในการพัฒนาคุณภาพของประชาชนเท่าที่ควรจะเป็น เนื้อหาที่น่าเสนอแม้ไม่ผิดกฎหมาย แต่อาจขัดต่อศีลธรรมวัฒนธรรมอันดีของประเทศ ในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้

๒.๑ เนื้อหาที่คาบเกี่ยวกับการขัดศีลธรรมอันดี ในการยกย่องผู้มีอำนาจ มีฐานะ แม้จะมีประวัติในการกระทำผิดหรือทุจริต และนำเสนอว่าการทำดีเป็นเรื่องยาก มีอุปสรรค

๒.๒ เนื้อหาที่คาบเกี่ยวกับการขัดต่อวัฒนธรรมอันดีที่เป็นเอกลักษณ์ของไทย การไม่ส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น นำเสนอว่าวัฒนธรรมท้องถิ่น ภาษาท้องถิ่น เป็นเรื่องล้าสมัย น่าอาย

๒.๓ เนื้อหาที่ลักษณะยั่วยุทางเพศ เนื้อหาสำหรับเยาวชนที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ นำไปสู่การล่อลวง พฤติกรรมการกระทำผิดทางเพศ และการตั้งครรภ์ในวัยเรียน

๒.๔ เนื้อหาที่มีการแสดงความรุนแรงอย่างโจ่งแจ้งและน่าสยดสยองเกินความจำเป็น เพื่อให้ประชาชนผู้รับชมสนใจติดตาม ก่อให้เกิดความหวาดกลัว การเลียนแบบ หรือความชินชาต่อความรุนแรง

๒.๕ การใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม ภาษาหยาบคาย ภาษาดูถูก

๒.๖ การนำเสนอและสนับสนุนการพนัน การพนันในกีฬาต่าง ๆ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาหนี้สิน และอาชญากรรม

๒.๗ การนำเสนอเนื้อหาที่ทำให้ประชาชนหลงเชื่อกับไสยศาสตร์ที่ไม่อยู่บนพื้นฐานของเหตุผล การดูดวงชะตา วิชาญาณต่าง ๆ รวมทั้งการหลอกลวงด้วยการอ้างสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทำให้ประชาชนอาจตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพที่อ้างคำว่า “ไม่เชื่ออย่าลบหลู่”

๓. หน่วยงานที่รับผิดชอบยังไม่มีประสิทธิภาพ และ/หรือ ไม่มีอำนาจหรือระบบในการตรวจสอบ/จัดการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารมวลชนขาดประสิทธิภาพในการบริหารงาน และการจัดการกับเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม โดยเฉพาะคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) และกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ (ไอซีที)

๔. องค์กรสื่อถูกแทรกแซงจากการเมือง และภาครัฐกิจอย่างเป็นระบบ องค์กรสื่อมวลชนต่าง ๆ ของรัฐ มักจะมีนโยบายในการทำข่าวไปตามผู้ที่มีอำนาจในขณะนั้นสำหรับองค์กรสื่อเอกชน จะถูกแทรกแซงด้วยอำนาจทุน จะมาในรูปแบบของงบประมาณการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์

๕. ปัญหาด้านสวัสดิการและความมั่นคงของผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อสารมวลชน
ในปัจจุบัน มีพนักงานในองค์กรสื่อจำนวนมากที่ยังไม่ได้รับการคุ้มครองความปลอดภัยในการทำหน้าที่รวมทั้งขาดสวัสดิการและความมั่นคงในการทำงาน อาจถูกจู่ใจให้รับอามิสสินจ้างจากผู้ประกอบการทางธุรกิจ และ/หรือ ผู้มีอิทธิพล จะทำทำข่าวให้เอื้อประโยชน์ต่อผู้ว่าจ้างในนำเสนอเนื้อหาที่ไม่เป็นกลาง เอาใจผู้มีอิทธิพลเพื่อหวังผลประโยชน์ต่างตอบแทน

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ได้มีแนวทางการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสาร ดังนี้

๑. ออกกฎหมายและนโยบายในการกำกับดูแลร่วม (Co-regulation) สามารถแบ่งออกได้ดังนี้

๑.๑ รัฐกำหนดเป็นกฎหมายว่า องค์กรสื่อ รวมทั้งบุคลากรที่ทาอาชีพเกี่ยวกับสื่อมวลชนประเภทข่าวสารทุกประเภท ต้องสังกัดเป็นสมาชิกองค์กรวิชาชีพเสมอ ไม่สามารถอยู่เอกเทศ โดยไร้การกำกับควบคุม ดังนี้

๑.๑ วิทยุ - โทรทัศน์: สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย

๑.๒ สื่อสิ่งพิมพ์: สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

๑.๓ สื่อออนไลน์: สมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์

๑.๒ กรณีเกิดการนำเสนอข่าวสารที่ไม่เหมาะสม ประชาชนหรือหน่วยงาน สามารถยื่นเรื่องร้องเรียนในกรณีต่าง ๆ ต่อองค์กรวิชาชีพดังกล่าว

๑.๓ หน่วยงานที่ได้รับข้อร้องเรียน (องค์กรวิชาชีพ หรือกระทรวงวัฒนธรรม) จะต้องตั้งคณะกรรมการขึ้นพิจารณาข้อร้องเรียนต่าง ๆ โดยไม่ล่าช้าเกิน ๑ สัปดาห์นับตั้งแต่วันที่ได้รับเรื่องร้องเรียน และคณะกรรมการจะต้องมีความเป็นบุคคลภายนอก ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านที่เกี่ยวข้องอย่างน้อยหนึ่งและเป็นประธานในคณะกรรมการ

๑.๔ หากพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความไม่เหมาะสม องค์กรวิชาชีพส่งผลการพิจารณาข้อร้องเรียน ภาครัฐที่มีอำนาจในการควบคุมเพื่อดำเนินการตามระเบียบข้อบังคับต่อไป ตั้งแต่การตักเตือนอย่างเป็นทางการ การลงโทษปรับ การพักสิทธิบางอย่างของสมาชิกองค์กร หรือไปถึงการระงับการดำเนินการชั่วคราว

๑.๕ ในกรณีของเนื้อหาประเภทโฆษณาบริษัทตัวแทนโฆษณาที่ทำการผลิตโฆษณา จะต้องเข้าเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง เช่น สมาคมโฆษณาธุรกิจแห่งประเทศไทย สมาคมมีเดีย เอเยนซี และธุรกิจสื่อแห่งประเทศไทย สมาคมโฆษณาดิจิทัลแห่งประเทศไทย และเปิดช่องทางให้ร้องเรียน

๑.๖ จัดให้มีการตั้ง “ผู้ตรวจการแผ่นดินด้านการสื่อสารมวลชน” (Media Ombudsman) จากการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นที่ยอมรับของสังคมและวงการสื่อสารมวลชน ให้ตรวจสอบการทำงานขององค์กรสื่อต่างๆ รวมทั้งองค์กรวิชาชีพ ตามหลักเกณฑ์ที่เหมาะสม รวมทั้งรับเรื่องร้องเรียนในกรณีพิเศษ

๒. การปฏิรูปคุณภาพ มาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณวิชาชีพในองค์กรสื่อของไทยจึงเห็นควรให้ดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ กสทช.ควรกำหนดให้มีเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานที่จะนำมาใช้ในการออกใบอนุญาตหรือต่อใบอนุญาตที่ครอบคลุมคุณภาพของเนื้อหา อย่างน้อยในด้านต่าง ๆ ดังนี้

๒.๑.๑ จรรยาบรรณวิชาชีพในการนำเสนอที่เหมาะสม ซึ่งรวมทั้งเนื้อหาข่าวสารในรายการ และการโฆษณาในรายการด้วย ที่จะต้องเป็นไปอย่างเหมาะสม ไม่เป็นโฆษณาชวนเชื่อที่หลอกลวงผู้บริโภค หากพบว่ามีการละเมิด เจ้าของเวลาของรายการจะต้องร่วมรับผิดชอบด้วย

๒.๑.๒ การจัดเรตติ้งของรายการที่เหมาะสมกับเนื้อหาของรายการ โดยจะต้องเรตติ้งเดียวกันตลอดทั้งรายการในวันนั้น ๆ โดยพิจารณาจากเนื้อหาในระดับสูงสุดของเนื้อหาในวันนั้น

๒.๑.๓ มาตรฐานด้านค่าจ้างและสวัสดิการพนักงานในทุกด้าน จะต้องให้พนักงานในองค์กรสื่อมีสวัสดิการและความมั่นคงในอาชีพ

๒.๑.๔ การเพิ่มพื้นที่รายการให้กับรายการเด็ก เยาวชน และผู้ด้อยโอกาส โดยกำหนดให้มีสัดส่วนรายการสำหรับเด็กและเยาวชน (ที่แท้จริง) อย่างน้อย ๑๐% และอย่างน้อย ๑ ชั่วโมงต่อวันในระหว่างเวลา prime time (๑๘.๐๐-๒๒.๐๐)

๓. ในกรณีที่ เป็นสื่อสิ่งพิมพ์หรือสื่อออนไลน์ที่เป็นผู้ผลิตข่าวที่ไม่ได้อยู่ในอำนาจที่ กสทช. จะเข้าไปดูแลได้ ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การกำกับดูแลร่วม (co-regulation) ดังนี้

๓.๑ พิจารณาส่งเสริมเพิ่มทุนการศึกษาในสาขาวารสารศาสตร์/สิ่งพิมพ์/หรือนิเทศศาสตร์ เพื่อสร้างนักนิเทศศาสตร์ ทำงานในองค์กรสื่อของรัฐ เช่นเดียวกับการใช้ทุนของนักศึกษาแพทย์

๓.๒ ให้มีคณะกรรมการเพื่อพัฒนางานทั้งด้านข่าวและสื่อบันเทิง เชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เช่นการร่วมกันสร้างแนวทาง (roadmap)

๓.๓ จัดทำระบบ “ประกันคุณภาพ” ของสื่อมวลชน เพื่อให้มีการตรวจสอบโดยองค์กรวิชาชีพ หรือผู้ตรวจการแผ่นดินด้านสื่อสารมวลชนเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง

๓.๔ สนับสนุนผู้ประกอบการสื่อมวลชนที่สร้างสรรค์ และดำเนินงานตามหลักเกณฑ์ของสื่อคุณภาพ ด้วยการได้รับผลประโยชน์ต่างๆ เช่นการลดหย่อนทางภาษี เงินทุนสนับสนุนต่างๆ

๓.๕ รัฐบาลควรสนับสนุนให้มีการจัดตั้ง “กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์” อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน เพื่อความหลากหลายของเนื้อหา โดยเฉพาะสื่อที่เข้าถึงพื้นที่ชุมชนท้องถิ่น

๔. ปรับโครงสร้าง กสทช.ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยดำเนินการดังนี้

๔.๑ การปฏิรูปกรอบและกระบวนการสรรหาคณะกรรมการ กสทช.เห็นควรดำเนินการ ดังนี้

๔.๑.๑ ผู้สมัครเป็นผู้กำหนดว่าตนเองเป็นผู้มีคุณสมบัติเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านใด

๔.๑.๒ ควรกำหนดจำนวนของผู้มีสิทธิได้เป็นกรรมการในแต่ละสาขา

๔.๑.๓ ควรมีการจัดตั้ง กสทช.ระดับพื้นที่ ในการช่วย กสทช.ในส่วนกลางดูแลกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ในท้องถิ่น

๔.๒ โครงสร้างการดำเนินงานและระบบการจัดสรรงบประมาณของ กสทช.เห็นควรดำเนินการดังนี้

๔.๒.๑ สร้างเครือข่ายของหน่วยงานตรวจติดตามองค์กรเฝ้าระวังและภาคประชาสังคม (เช่น มีเดียมอนิเตอร์) ในกรณีของสื่อที่ต้องยื่นขอใบอนุญาตใช้คลื่นความถี่อาจลงโทษด้วยการตัดเตือน ภาคทัณฑ์หรือไม่ต่อใบอนุญาตหากทำผิดซ้ำเกินกำหนด

๔.๒.๒ รายรับของ กสทช. ที่ได้มาจากการจัดเก็บค่าสัมปทานควรจะต้องถูกนำมาใช้จ่ายเพื่อการดำเนินงานด้านต่าง ๆ และการจัดสรรเข้ากองทุนเพื่อพัฒนาสื่อ เงินที่ได้มาจากการนำสมบัติของสาธารณะไปออกสัมปทานควรนำกลับคืนมาใช้เพื่อประโยชน์สาธารณะด้วย โดยไม่จำเป็นที่จะต้องเป็นในด้านของการกำกับดูแลและพัฒนาคุณภาพสื่อเท่านั้น

๔.๒.๓ กสทช. ควรประเมินการใช้จ่ายประจำปีโดยการจัดทำแผนและงบประมาณที่ต้องใช้โดยชัดเจน เงินส่วนที่เกินมาจากค่าใช้จ่ายควรคืนกลับไปให้กระทรวงการคลังเป็นรายได้ของรัฐ

๕. ปฏิรูปกระบวนการให้สัมปทานคลื่นความถี่ของ กสทช. เห็นควรให้ดำเนินการดังนี้

๕.๑ ปรับปรุงกฎหมายที่ระบุให้ใช้วิธีการประกวดราคาในการให้สัมปทานคลื่นความถี่โดยเน้นความโปร่งใสและเป็นประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติ โดยพิจารณาพิจารณาใช้หลักเกณฑ์การคัดเลือกตามเกณฑ์คุณสมบัติที่เหมาะสม (หรือที่เรียกกันว่า Beauty Contest)

๕.๒ ให้เครือข่ายของหน่วยงาน ติดตามตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรที่ได้รับสัมปทานคลื่นความถี่ ว่าเป็นไปตามเงื่อนไขในการยื่นขอสัมปทานหรือไม่ เพื่อรายงาน กสทช. ต่อไป

๕.๓ ควรกำหนดนโยบายการใช้จ่ายเงินที่จัดสรรเข้าสู่กองทุนเพื่อพัฒนาสื่อ เพื่อให้สามารถนำงบประมาณนี้มาใช้พัฒนาสื่ออย่างแท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน ๒ ด้านคือ ให้ทุนพัฒนาสื่อที่มีคุณภาพแต่มีทุนสนับสนุนน้อย ทั้งที่ได้สัมปทานคลื่นความถี่เพื่อดำเนินกิจการโทรทัศน์และวิทยุ และองค์กรสื่อทั่วไปที่สามารถยื่นขอทุนสนับสนุนได้ และ ให้กองทุนสามารถใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนงานวิจัยด้านปฏิรูปสื่อ ความรู้เท่าทันสื่อ และด้านอื่นๆ ที่สามารถพัฒนาคุณภาพและศักยภาพของสื่อได้อย่างแท้จริง

๖. ปรับระบบการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานราชการ

ควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์และสัดส่วนในการใช้จ่ายงบประมาณประชาสัมพันธ์ ของหน่วยงานราชการ ไม่ให้เป็นไปอย่างไม่โปร่งใสและไม่เป็นธรรม ส่อถึงเจตนาในการ “ซื้อสื่อ” อย่างผูกขาด เพื่อประโยชน์ทางการเมือง โดยหน่วยงานราชการต้องส่งรายงานการใช้จ่ายงบประมาณด้านการประชาสัมพันธ์ให้กับผู้ตรวจการแผ่นดินด้านสื่อสารมวลชนตรวจสอบทุกปี

๗. เสริมสร้างความรู้เท่าทันสื่อ เห็นควรให้มีการดำเนินการดังต่อไปนี้

๗.๑ ให้มีการเรียนการสอนรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับความรู้เท่าทันสื่อ หรือการเรียนรู้ในสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีทุกสถาบัน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย รวมถึงระดับประถมศึกษาด้วย

๗.๒ กำหนดให้สื่อวิทยุและสื่อโทรทัศน์มีส่วนของการให้ความรู้เรื่องของคุณภาพสื่อเท่าทันสื่อ

๗.๓ กำหนดให้มีกองทุนเพื่อพัฒนาทักษะความรู้เท่าทันสื่อระดับชาติ

๘. การพัฒนาการเฝ้าระวังสื่อของภาคประชาสังคม ดังนี้

๘.๑ ควรให้มีคณะกรรมการที่รับผิดชอบในด้านการเฝ้าระวังสื่อของภาคประชาสังคม เพื่อสร้างระบบและกลไกการเฝ้าระวัง

๘.๒ ให้อำนาจหน้าที่ที่ชัดเจนแก่คณะกรรมการในข้อ ๘.๑ ที่จะสามารถมีส่วนกำหนดนโยบายและสร้างเปลี่ยนแปลงในทางสร้างสรรค์แก่การดำเนินงานของสื่อต่าง ๆ

๙. ปรับกฎหมายให้มีความทันสมัยกับความเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของโลกควรให้มีคณะกรรมการพิจารณาปฏิรูปกฎหมาย เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

๙.๑. ให้มีกฎหมายและหน่วยงานว่าด้วยการปกป้องคุ้มครองผู้บริโภคจากสื่อมวลชน โดยเฉพาะ เพื่อทำหน้าที่ปกป้อง หรือเป็นตัวกลางในการดำเนินการร้องทุกข์ ฟ้องร้อง หรือเรียกร้องค่าเสียหายหรือการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากสื่อ

๙.๒ แก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสื่อ และการคุ้มครองผู้บริโภคให้มีความทันสมัยมากขึ้น

๙.๓ ให้ความสำคัญกับการคุ้มครองเด็กจากกลยุทธ์ทางการตลาดในรูปแบบต่าง ๆ

๙.๔ แก้ไข พรบ. การพนัน ให้ทันสมัยและครอบคลุมการพนันที่แฝงเข้ามากับเนื้อหาในสื่อมวลชนเช่นการชิงโชคจากฝาเครื่องดื่ม หรือการส่งเอสเอ็มเอส

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะ

ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง อุปกรณ์หรือเครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับการรวบรวมประมวล เก็บรักษา และเผยแพร่ข้อมูลและสารสนเทศโดยรวมทั้งฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ ฐานข้อมูล และการสื่อสาร โทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๔๙ หมายถึง เทคโนโลยีเกี่ยวข้องกับข่าวสารข้อมูล และการสื่อสารนับตั้งแต่การสร้าง การนำมาวิเคราะห์หรือการประมวลผล

ความหมายของสารสนเทศคือ ข้อมูลที่ได้ผ่านการประมวลผลหรือจัดระบบแล้ว เพื่อให้มีความหมายและคุณค่าสำหรับผู้ใช้ ระบบสารสนเทศสร้างขึ้นมาจากจุดมุ่งหมายหลายประการ จุดมุ่งหมายพื้นฐานประการหนึ่ง คือ การประมวลข้อมูล (Data) ให้เป็นสารสนเทศ (Information) และนำไปสู่ความรู้ (Knowledge) ที่ช่วยแก้ปัญหาในการดำเนินงานลักษณะสารสนเทศที่ดี เนื้อหา (Content) ความสมบูรณ์ครอบคลุม (Completeness) ความสัมพันธ์กับเรื่อง (Relevance) ความถูกต้อง (Accuracy) ความเชื่อถือได้ (Reliability) การตรวจสอบได้ (Verifiability) รูปแบบ (Format) ชัดเจน (Clarity) กระบวนการ (Process) ความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility)

ประโยชน์ของระบบสารสนเทศ

๑. ระบบสารสนเทศทำให้การปฏิบัติงานมีความรวดเร็วมากขึ้น โดยใช้กระบวนการประมวลผลข้อมูลซึ่งจะทำให้สามารถเก็บรวบรวม ประมวลผลและปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยได้อย่างรวดเร็วระบบสารสนเทศช่วยในการจัดเก็บข้อมูลที่มีขนาดใหญ่ หรือมีปริมาณมากและช่วยทำให้การเข้าถึงข้อมูล (Access) เหล่านั้นมีความรวดเร็วด้วย

๒. ช่วยลดต้นทุน การที่ระบบสารสนเทศช่วยทำให้การปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล ซึ่งมีปริมาณมากมีความสลับซับซ้อนให้ดำเนินการได้โดยเร็ว หรือการช่วยให้เกิดการติดต่อสื่อสารได้อย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการประหยัดต้นทุนการดำเนินการอย่างมาก

๓. ช่วยให้การติดต่อสื่อสารเป็นไปอย่างรวดเร็ว การใช้เครือข่ายทางคอมพิวเตอร์ทำให้มีการติดต่อได้ทั่วโลกภายในเวลาที่รวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อระหว่างเครื่องคอมพิวเตอร์กับเครื่องคอมพิวเตอร์ด้วยกัน (Machine to Machine) หรือคนกับคน (Human to Human) หรือคนกับเครื่องคอมพิวเตอร์ (Human to Machine) และการติดต่อสื่อสารดังกล่าว จะทำให้ข้อมูลที่เป็นทั้งข้อความ เสียง ภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหวสามารถส่งได้ทันที

๔. ระบบสารสนเทศช่วยทำให้การประสานงานระหว่างฝ่ายต่าง ๆ เป็นไปได้ด้วยดี โดยเฉพาะหากระบบสารสนเทศนั้นออกแบบ เพื่อเอื้ออำนวยให้หน่วยงานทั้งภายในและภายนอกที่อยู่ในระบบของซัพพลายทั้งหมด จะทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดสามารถใช้ข้อมูลร่วมกันได้ และทำให้การประสานงาน หรือการทำความเข้าใจเป็นไปได้อย่างดียิ่งขึ้น

๕. ระบบสารสนเทศช่วยในการตัดสินใจ ระบบสารสนเทศที่ออกแบบสำหรับผู้บริหาร เช่น ระบบสารสนเทศที่ช่วยในการสนับสนุนการตัดสินใจ (Decision Support Systems) หรือระบบสารสนเทศสำหรับผู้บริหาร (Executive Support Systems) จะเอื้ออำนวยให้ผู้บริหารมีข้อมูลในการประกอบการตัดสินใจที่ดีขึ้น อันจะส่งผลให้การดำเนินงานสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ไว้ได้

๖. ระบบสารสนเทศช่วยในการเลือกผลิตสินค้า/บริการที่เหมาะสมระบบสารสนเทศจะช่วยให้ห้องค์การทราบถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับต้นทุน ราคาในตลาดรูปแบบของสินค้า/บริการที่มีอยู่ หรือช่วยให้หน่วยงานสามารถเลือกผลิตสินค้า/บริการที่มีความเหมาะสมกับความเชี่ยวชาญ หรือทรัพยากรที่มีอยู่

๗. ระบบสารสนเทศช่วยปรับปรุงคุณภาพของสินค้า/บริการให้ดีขึ้นระบบสารสนเทศทำให้การติดต่อระหว่างหน่วยงานและลูกค้า สามารถทำได้โดยถูกต้องและรวดเร็วขึ้น ดังนั้นจึงช่วยให้หน่วยงานสามารถปรับปรุงคุณภาพของสินค้า/บริการให้ตรงกับความต้องการของลูกค้าได้ดีขึ้นและรวดเร็วขึ้นด้วย

ประโยชน์และตัวอย่างของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

๑. ด้านการศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารถูกนำมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในการบริหารด้านการบริหารด้านการศึกษา เช่น ระบบการลงทะเบียน และระบบการจัดตารางสอน นอกจากนี้ยังใช้เป็นเครื่องมือในการเพิ่มโอกาสทางด้านการศึกษาและเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน

๒. ด้านการแพทย์และสาธารณสุข เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารถูกนำมาใช้เริ่มตั้งแต่การทำทะเบียนคนไข้ การรักษาพยาบาลทั่วไป ตลอดจนการวินิจฉัยและรักษาโรคต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ นอกจากนี้ยังใช้ในห้องทดลอง การศึกษาและการวิจัยทางการแพทย์ งานศึกษาโมเลกุลสารเคมี สามารถค้นคว้าข้อมูลทางการแพทย์ รักษาคนไข้ด้วยระบบการรักษาทางไกล ตลอดเวลาผ่านเครือข่ายการสื่อสาร เครื่องเอกซเรย์คอมพิวเตอร์ที่เรียกว่า อีเอ็มไอสแกนเนอร์ (EMI Scanner) ถูกนำมาถ่ายภาพสมองมนุษย์เพื่อตรวจหาความผิดปกติในสมอง

๓. ด้านการเกษตรและอุตสาหกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารถูกนำมาใช้ประโยชน์ในด้านเกษตรกรรม เช่น การจัดทำระบบข้อมูลเพื่อการเกษตรและพยากรณ์ผลผลิตด้านการเกษตร นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาความก้าวหน้าทางด้านอุตสาหกรรม การประดิษฐ์หุ่นยนต์เพื่อใช้

ทำงานบ้าน และหุ่นยนต์เพื่องานอุตสาหกรรมที่ต้องเสี่ยงภัยและเป็นอันตรายต่อสุขภาพ เช่น โรงงาน สารเคมี โรงผลิตและการจ่ายไฟฟ้า รวมถึงงานที่ต้องทำซ้ำๆ

๔. ด้านการเงินธนาคาร เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารถูกนำมาใช้ในการเงิน และการธนาคาร โดยใช้ช่วยด้านการบัญชี การฝากถอนเงิน โอนเงิน บริการสินเชื่อ และเปลี่ยนเงินตรา บริการข่าวสารธนาคาร การใช้คอมพิวเตอร์ด้านการเงินการธนาคารที่รู้จักและนิยมใช้กันทั่วไป เช่น บริการฝากถอนเงิน การโอนเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์

๕. ด้านความมั่นคง มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกันอย่างแพร่หลาย เช่น ใช้ในการควบคุมประสานงานวงจรสื่อสารทหาร การแปลรหัสลับในงานจารกรรมระหว่างประเทศ การส่งดาวเทียมและการคำนวณวิถีโคจรของจรวดไปสู่อวกาศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติของประเทศไทยมี ศูนย์ประมวลข่าวสาร มีระบบจัดทำทะเบียนปืน ทะเบียนประวัติอาชญากร ทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการสืบค้นข้อมูลเพื่อการสืบสวนคดีต่างๆ

๖. ด้านการคมนาคม มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในส่วนที่เกี่ยวกับการเดินทาง เช่น การเดินทางโดยรถไฟ มีการเชื่อมโยงข้อมูลการจองที่นั่งไปยังทุกสถานี ทำให้สะดวกต่อผู้โดยสาร การเช็คอินของสายการบิน ได้จัดทำเครื่องมือที่สะดวกต่อลูกค้า ในรูปแบบของการเช็คอินด้วยตนเอง

๗. ด้านวิศวกรรมและสถาปัตยกรรม มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการออกแบบ หรือจำลองสภาวะการณ์ต่างๆ เช่น การรับแรงสั่นสะเทือนของอาคารเมื่อเกิดแผ่นดินไหว โดยการคำนวณและแสดงผลสถานการณ์ใกล้เคียงความจริง

๘. ด้านการพาณิชย์ องค์กรในภาคธุรกิจใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารจัดการ เพื่อช่วยเพิ่มความยืดหยุ่นให้กับองค์กรในการทำงาน ทำให้การประสานงานหรือการทำกิจกรรมต่างๆ ของแต่ละหน่วยงานในองค์กรหรือระหว่างองค์กรเป็นไปได้ อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถใช้ปรับปรุงการให้บริการกับลูกค้าทั่วไป สิ่งเหล่านี้ นับเป็นการสร้างโอกาสความได้เปรียบในการแข่งขันให้กับองค์กร

ปัจจัยที่ทำให้เกิดความล้มเหลวในภาครนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนรู้ สารสนเทศจากอินเทอร์เน็ตนั้นได้เปลี่ยนชีวิตผู้คนให้มีลักษณะเป็นวัตถุนิยมมากขึ้น มีการพูดคุยและสื่อสารกันโดยผ่านคอมพิวเตอร์ ซึ่งจะมีผลทั้งทางลบและทางบวก ในทางบวกนั้น เราจะได้รับข้อมูล ข่าวสารที่มากขึ้น แต่ก็มีผลในทางลบด้วยเช่นกัน หากข้อมูลบางอย่างนั้นเป็นภัยทั้งแก่ครอบครัวและ ประเทศชาติ อินเทอร์เน็ตเป็นทั้งแหล่งความรู้และแหล่งอบายมุขไป พร้อม ๆ กัน เหมือนดาบสองคม ดังนั้นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิดประโยชน์จึงมักขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล หรือขึ้นอยู่กับการศึกษา นำไปว่าจะใช้ในทางที่ถูกที่ควรหรือไม่ ซึ่งการที่เด็กของเราจะรับรู้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างไรคงต้อง ขึ้นอยู่กับ การดูแลอย่างใกล้ชิดของทั้งสถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษาในอันที่จะร่วมมือกัน อย่างจริงจัง

การสื่อสารสาธารณะ คือ บริการสื่อสารข้อมูลที่จัดให้บริการแก่สาธารณะ หรือใครก็ได้ ที่สามารถเข้าสัญญาณการสื่อสารที่จัดให้บริการ การสื่อสารสาธารณะ" คือมิติใหม่ของการทำงานเพื่อ ผลักดันความรู้เป็นการทำงานเชิงความคิด ที่มุ่งเปลี่ยนทัศนคติ เปลี่ยนคน และเปลี่ยนแปลงสังคม การ บริการสื่อสารสาธารณะ ปัจจุบันที่เทคโนโลยีสารสนเทศเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ทำให้มีบริการ

สื่อสารสาธารณะเกิดขึ้นมากมาย การสื่อสารสาธารณะที่ให้บริการแก่ประชาชนทั่วไป มีดังนี้ระบบเครือข่ายโทรศัพท์ โทรทัศน์ วิทยุ และสิ่งตีพิมพ์ทุกชนิด ฯลฯ

การใช้สื่อสาธารณะ จากการสำรวจพบว่า โทรทัศน์เป็นเครื่องแก้เหงาให้แม่บ้านระหว่างวัน เปิดทีวีไว้แต่ไม่ค่อยได้ดูอย่างจริงจัง ฟังแต่เสียงจากทีวี และทำงานอื่นไปด้วย ผู้บริโภคโดยเฉพาะรายการที่ต้องการ วิทยุชุมชน เคเบิลทีวีท้องถิ่น ได้รับความนิยมมากขึ้น เพราะการจัดรายการที่มีรูปแบบใกล้ชิด เป็นกันเอง ใช้ภาษาท้องถิ่น ผู้จัดกว้างขวางในพื้นที่” หรือ “การจัดกิจกรรมทาง การตลาดใหญ่ ใช้ได้ดีกับภาคอีสานเพราะผู้บริโภคมีความตื่นตัวชอบการมีส่วนร่วม ภาคเหนือ มีลักษณะ ทำตามเป็นกลุ่มก้อน ชุมชนให้ความสนใจสิ่งใด ก็จะทำให้ความสนใจด้วย และต้องอยู่ใกล้และเข้าถึง ละแวกบ้าน จะได้รับความสนใจมากกว่าสถานที่ไกล ๆ”

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางราชการในประเทศฝรั่งเศส

ประมาณ ๓๐ ปีมาแล้วที่ประเทศฝรั่งเศสมีรัฐบัญญัติว่าด้วยการเข้าถึงเอกสารทางราชการลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๗๘ ซึ่งฝ่ายนิติบัญญัติได้สร้าง “หลักเสรีภาพของการเข้าถึงเอกสารทางราชการ” เพื่อให้สิทธิทุกคนที่จะรับรู้ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ และเป็นการกำจัดการปิดกั้นข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยยึดหลักการทำงานอย่างโปร่งใส ซึ่งไม่ใช่เฉพาะประเทศฝรั่งเศส เพียงประเทศเดียวเท่านั้น ในยุโรปที่มีความเคลื่อนไหวในเรื่องนี้ที่ขาดไม่ได้คือประเทศสวีเดน ซึ่งให้การยอมรับการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของฝ่ายปกครองมากกว่าสองศตวรรษแล้ว โดยหลักพลเมืองฝรั่งเศสจะต้องได้รับการยอมรับในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าวในฐานะผู้เสียภาษีทั้งในระดับชาติ และท้องถิ่น แต่อย่างไรก็ตาม รัฐบัญญัติฉบับนี้ก็ได้กำหนดให้เป็นสิทธิโดยเด็ดขาด เนื่องจากยังคงมีข้อยกเว้นบางประการ เช่น ความลับในการป้องกันประเทศ นโยบายภายนอกประเทศข้อมูลส่วนบุคคล ความลับทางการค้า ความลับทางการแพทย์ เป็นต้น

๑. คณะกรรมการเข้าถึงข้อมูลทางราชการ (Commission d'accès aux documents administratifs)

รัฐบัญญัติปี ๑๙๗๘ ได้สร้างคณะกรรมการที่มีชื่อว่า “คณะกรรมการเข้าถึงข้อมูลทางราชการ” (Commission d'accès aux documents administratifs (CADA)) ซึ่งมีภาระหน้าที่ในการสอดส่องดูแลให้เกิดการเคารพต่อหลักการดังกล่าวข้างต้นอันจะต้องใกล้เคียงหลักการนี้กับข้อยกเว้นตามที่กล่าว โดยให้เหตุผลที่เหมาะสมในแต่ละเรื่อง คณะกรรมการ ฯ จะให้ความเห็นใน

นางสาวกรรณิกา สุทธิประสิทธิ์. “๓๐ ปี การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางราชการในประเทศฝรั่งเศส (ตอนที่ ๑)”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : [http : // www.admincourt.go.th](http://www.admincourt.go.th), ๒๕๕๓.

นางสาวกรรณิกา สุทธิประสิทธิ์. เรื่องเดียวกัน.

กรณีที่ประชาชนร้องขอ หรือให้คำแนะนำแก่หน่วยงาน (โดยมีการยื่นคำร้องประมาณ ๕,๐๐๐ คำร้อง ต่อปี, เฉลี่ยระยะเวลาดำเนินการคือ ๓๖.๑ วันต่อเรื่อง) แต่คณะกรรมการฯ ไม่สามารถเข้าแทรกแซง กรณีที่มีปัญหาในการขอข้อมูลระหว่างหน่วยงานทางปกครองด้วยตนเอง อำนาจของคณะกรรมการฯ จะจำกัดเฉพาะตามที่รัฐบัญญัติกำหนด และกรณีที่มีปัญหาในการขอให้หน่วยงานเปิดเผยข้อมูลทาง ราชการนั้น จะต้องร้องต่อคณะกรรมการคณะนี้เสียก่อนจึงจะฟ้องร้องเป็นคดีต่อศาลปกครองได้ทั้งนี้ แนวคำพิพากษาของศาลปกครองและความเห็นของคณะกรรมการฯ ก็เป็นที่ยอมรับและได้รับความ เคารพเชื่อถือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒. เอกสาร (Document)

“เอกสาร” (Document) ตามรัฐบัญญัติลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๑๙๗๘ หมายความว่า ถึง “เอกสารต่าง ๆ รายงาน การศึกษา บันทึกสรุป (compte – rendu) บันทึกถ้อยคำ สถิติ แนว ปฏิบัติคำอธิบาย หนังสือเวียน บันทึก และจดหมายตอบของคณะรัฐมนตรี (...), ความเห็น (...), มติ เบื้องต้น(prévisions) และคำสั่ง ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของลายลักษณ์อักษร การบันทึกเสียงหรือภาพ การบันทึกโดยอุปกรณ์ประมวลผลข้อมูลโดยอัตโนมัติ (de traitements automatisés d’information non nominatives)” การจำกัดความเช่นนี้จึงไม่จำกัดรูปแบบอันเป็นสาระสำคัญของเอกสาร เพราะ หมายถึงข้อมูลทั้งในรูปแบบที่เป็นลายลักษณ์อักษร การบันทึกหรือข้อมูลในรูปแบบอื่น ๆ จะต้องเปิด ให้รับรู้ได้ ยิ่งไปกว่านั้นรายละเอียดของคำจำกัดความตามรัฐบัญญัติฉบับนี้ก็ได้เป็นข้อจำกัดในการ ตีความของคณะกรรมการฯ เช่น กรณีที่เคยให้ความหมายของคำว่า “แฟ้มเอกสาร” ซึ่งสามารถจะให้ เปิดเผยข้อมูลได้จะต้องขยายความรวมถึงเอกสารทุกแผ่นที่ประกอบกันเป็นฐานข้อมูลของเรื่อง เช่น ใบเสร็จรับเงิน ประमाणการ สัญญา บันทึกการตรวจสอบ โดยหลักการนี้ก็ได้รับการยืนยันรับรองจาก ศาลปกครองด้วยเช่นกัน^๖

ตัวอย่างเช่นในกรณีของการทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง (marché public) คณะกรรมการฯ ตัดสินว่า บันทึกด้วยวาจาหรือบันทึกถ้อยคำ รายการคุณสมบัติของผู้เข้าแข่งขัน การเจรจาต่อรอง สัญญาและข้อตกลงผลประโยชน์ทางการเงิน (l’acte d’engagement et ses annexes financières) รวมถึงรายละเอียดข้อเสนอของบริษัทที่ไม่เกี่ยวข้องด้วยความลับทางอุตสาหกรรมและการค้าสามารถ เปิดเผยได้ และได้ขยายผลไปในเรื่องของการเรียกสอบราคา (appel d’offres) ด้วยเช่นกัน ตัวอย่าง อื่น ๆ อีกเช่น รายงานการวิเคราะห์คุณภาพน้ำ จดหมายแลกเปลี่ยนระหว่างรัฐมนตรี ฟิล์มเอกซ์เรย์ เมื่อลบหรือปกปิดรายชื่อผู้ป่วยแล้ว เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม เอกสารที่สามารถให้เปิดเผยได้นั้นจะต้องเป็นเอกสารในขั้นตอนสุดท้าย (documents achevés) หมายถึง ไม่มีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ อีก เนื่องจากเอกสารราชการจะมี กระบวนการที่สลับซับซ้อนในการเสนอไปสู่ผู้บังคับบัญชาแต่ละชั้น ถ้าเป็นเพียงขั้นตอนเสนอหรือ เตรียมการทำคำสั่งจึงเป็นเรื่องปกติที่เอกสารในขั้นตอนเหล่านี้ไม่สามารถเปิดเผยได้ โดยที่กรณีนี้ถือเป็นประเด็นสำคัญที่คณะกรรมการฯ และตุลาการปกครองจะต้องตีความ เนื่องจากกฎหมายไม่ได้

^๖นางสาวกรรณิกา สุทธิประสิทธิ์. เรื่องเดียวกัน.

บัญญัติเรื่องนี้ไว้อย่างชัดเจน ตัวอย่างเช่น สภาแห่งรัฐได้ปฏิเสธโดยไม่อนุญาตให้เปิดเผยบันทึกถ้อยคำของคณะกรรมการท้องถิ่นที่พิจารณาโครงร่างของการจัดระเบียบและการวางผังเมือง (Commission locale chargée d'élaborer les schéma d'aménagement et d'urbanisme) โดยได้อธิบายว่า “สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารนั้น จะมีได้แต่ข้อมูลข่าวสารที่เสร็จสมบูรณ์แล้ว ไม่ใช่แต่เสร็จเป็นส่วนหรือแค่ชั่วคราวระหว่างดำเนินการ”

ตัวอย่างอื่น ๆ ที่คณะกรรมการเข้าถึงข้อมูลทางราชการได้ระบุว่าเป็นข้อมูลที่ยังไม่เสร็จสมบูรณ์ คือ รายงานต่าง ๆ ของทางราชการที่ยังไม่ได้เสนอต่อผู้มีอำนาจพิจารณา เช่น กรณีรายงานของกลุ่มทำงานร่วมระหว่างกระทรวงซึ่งยังไม่ได้เสนอต่อนายกรัฐมนตรี โครงร่างการศึกษาการก่อสร้างสถานีรถไฟแห่งใหม่ บันทึกอย่างไม่เป็นทางการเกี่ยวกับโครงการจัดระเบียบหรือสภาพต่อเนื่องของโครงการวางผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน ส่วนในเรื่องของสัญญาอัน เอกสารก่อนการตกลงถือเป็นเอกสารที่ยังไม่เสร็จสมบูรณ์ เช่น บันทึกข้อตกลงที่ยังไม่ได้ลงลายมือชื่อ แต่กระบวนการขั้นตอนสุดท้ายของการเจรจาต่อรองเพื่อทำสัญญาพัสดุอันถือเป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการนี้ คณะกรรมการฯ เห็นว่า สามารถที่จะเปิดเผยได้

๓ ลักษณะของ “เอกสารราชการ”

โดยหลักการทั่วไปถือว่าเอกสารทั้งหลายที่ฝ่ายปกครองครอบครองหรือยึดถือไว้คือเอกสารที่มีลักษณะเป็นเอกสารราชการ ซึ่งลักษณะนี้สามารถมองจากธรรมชาติของตัวเอกสารวัตถุประสงค์และการนำเอกสารเหล่านี้มาใช้ในการดำเนินการหรือกิจกรรมด้านบริการสาธารณะโดยสรุปแล้วก็จะเห็นได้ว่า เอกสารเกือบทั้งหมดที่อยู่ในความครอบครองของฝ่ายปกครองจึงมีลักษณะเป็นเอกสารราชการ เพราะโดยปกติเอกสารส่วนใหญ่ที่ฝ่ายปกครองครอบครองอยู่จะเกี่ยวข้องกับการจัดทำกิจการสาธารณะนั่นเอง แต่อย่างไรก็ตามเราก็สามารถพบเอกสารที่อยู่ในความครอบครองของฝ่ายปกครองส่วนหนึ่งซึ่งไม่ได้มีลักษณะเป็นเอกสารราชการที่จะอยู่ในความคุ้มครองตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของฝรั่งเศส ส่วนหนึ่งเราได้กล่าวถึงกันไปแล้วคือเรื่องเอกสารที่อยู่ระหว่างการเตรียมการทำคำสั่งนั้นไม่เป็นเอกสารราชการที่จะให้ทำการเปิดเผยได้ โดยเป็นการวางหลักที่เกิดจากแนวคำพิพากษาและได้ถูกนำมาบัญญัติไว้ในรัฐบัญญัติลงวันที่ ๑๒ เมษายน ค.ศ. ๒๐๐๐ แต่ก็ขัดแย้งกับกฎหมายสหภาพยุโรป (Directive communautaire) ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ค.ศ. ๒๐๐๓ เรื่องการเข้าถึงของสาธารณชนเกี่ยวกับข้อมูลในทางสิ่งแวดล้อม ในประเด็นของข้อมูลที่ยังไม่เสร็จสมบูรณ์ แต่สภาแห่งรัฐก็ยังยืนยันหลักการห้ามไม่ให้เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ ซึ่งก็ขัดแย้งกับ Convention d'Aarhus ที่ให้สาธารณชนสามารถเข้าร่วมในกระบวนการตัดสินใจได้ตลอดกระบวนการดำเนินการที่ยาวนานนั้นด้วย โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับการประชาพิจารณา (enquête publique) เช่นเดียวกับเรื่อง “ข้อมูลอันเป็นความลับ” เช่น ความลับทางการค้าและในทางอุตสาหกรรม ซึ่งได้รับความคุ้มครองจากคณะกรรมการฯ โดยวินิจฉัยให้ไม่ต้องเปิดเผยข้อมูลอย่างเป็นปกติ ซึ่งการปกปิดในกรณีเช่นนั้นจะต้องถูกจำกัดกรอบการได้รับสิทธินี้ด้วย อีกเรื่องที่ถูกตั้งคำถามอยู่

^๗นางสาวกรรณิกา สุทธิประสิทธิ์. เรื่องเดียวกัน.

เสมอในการอภิปรายสาธารณะ (débat public) ในปัจจุบันคือกรณีของโรงงานไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ EPR – Flamnville ที่รัฐบาลฝรั่งเศสปฏิเสธในการเปิดข้อมูล – รายงานการศึกษาของทางไฟฟ้า (Electricité de France : EDF) เกี่ยวกับขนาดของ EPR อันเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงอันตรายที่อาจจะเกิดการชนของเครื่องบินไอพ่นเช่นเดียวกับกรณีของวันที่ ๑๑ กันยายน โดยมีการประทับตราปกปิดในเอกสารดังกล่าว

การศึกษาเรื่องการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของทางราชการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ กรณีศึกษา ปัญหาและอุปสรรคจากคำพิพากษาของศาลปกครอง ในการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยใช้วิธีศึกษาจากแนวคำพิพากษาของศาลปกครองเพื่อพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหาใน ๓ มิติ คือ ประการที่หนึ่ง มิติด้านประชาชนผู้รับข้อมูลข่าวสารของราชการ ประการที่สอง มิติด้านหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่จัดหาข้อมูลข่าวสารของราชการให้แก่ผู้ขอ และประการที่สาม มิติด้านหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ควบคุมกำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งกรณีเกี่ยวกับการขอแก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล และกรณีเกี่ยวกับการขอให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร จากการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ ของ ไพโรจน์ อัจฉริภาพบว่า

๑. ความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจสิทธิของตนที่มีอยู่ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยเฉพาะสิทธิของประชาชนที่ยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารเรื่องหนึ่งเรื่องใดตามที่ตนเองประสงค์หรือเพื่อนำไปเผยแพร่ให้ผู้อื่นได้รู้หรือการพิทักษ์สิทธิของตน หรือชุมชน หรือสังคมสิทธิยื่นคำขอเป็นหนังสือขอให้หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตน เพื่อขอให้ดำเนินการแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนที่เห็นว่าจะไม่ถูกต้องตามที่แท้จริงได้สิทธิในการร้องเรียนหน่วยงานของรัฐกรณีไม่ดำเนินการจัดหาข้อมูลข่าวสารของราชการให้ตามที่ขอ หรือปฏิเสธว่าไม่มีข่าวสารตามที่ประชาชนได้ยื่นคำขอไว้ แต่ผู้ขอไม่เชื่อว่าไม่มีและสิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งต่าง ๆ ของหน่วยงานรัฐ

๒. ทศนคติของหน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่จัดหาข้อมูลข่าวสารของทางราชการให้แก่ผู้ขอปรากฏว่าหน่วยงานของรัฐยังไม่เข้าใจในกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยมีการบังคับใช้กฎหมายและตีความกฎหมายไม่ถูกต้อง นอกจากนี้ยังมีทัศนคติแบบเดิมที่จะปกปิดเป็นหลัก โดยพยายามหาเหตุผลที่จะปฏิเสธไม่เปิดเผยข้อมูล สำหรับกรณีของหน่วยงานของรัฐยังปฏิบัติไม่ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ขั้นตอนและวิธีการในสาระสำคัญที่กฎหมายกำหนดไว้เช่นกันปัญหาและอุปสรรคในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารราชการหน่วยงานอิสระของรัฐยังมีความคิดและความเข้าใจไม่ถูกต้องว่าหน่วยงานของตนไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างลึกซึ้ง ทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่ถูกต้อง และหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ควบคุม กำกับ ดูแล ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการที่กฎหมายกำหนดไว้

๓. แนวทางการแก้ไขที่เกี่ยวกับการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการต้องเปลี่ยนแปลงทัศนคติของหน่วยงานอิสระของรัฐให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ และหน่วยงานของรัฐ และให้ห้องค์กรตามกฎหมายปฏิบัติตามขั้นตอนและวิธีการที่กฎหมายกำหนดไว้โดยเคร่งครัด

๔. สรุปและข้อเสนอแนะสิทธิรับรู้หรือการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ จะสามารถทำให้ประชาชนได้รับทราบถึงการดำเนินงานของรัฐ ยิ่งเจ้าหน้าที่และหน่วยงานของรัฐเปิดเผยข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานมากเท่าใด ประชาชนก็ยิ่งได้รับทราบและมีบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนก็จะยิ่งมีมากขึ้นตามลำดับ และการมีส่วนร่วมดังกล่าว จะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพด้วย เพราะประชาชนมีพื้นฐานในการเข้ามีส่วนร่วมจากความสมบูรณ์พร้อมของข้อมูลข่าวสารที่ได้รับนั่นเอง ดังนั้น จึงควรเปิดเผยให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมา การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารหรือกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนยังมีปัญหาอุปสรรคอยู่มาก และข้อขัดข้องนานัปการ เป็นผลทำให้บ้านเมืองของเราเป็นไปอย่างไม่ปกติสุข มีความคิดแตกต่างเกิดความแตกแยกในสังคมเป็นไปอย่างกว้างขวาง เนื่องจากปัจจุบันมีการเผยแพร่หรือการส่งข้อมูลข่าวสารอย่างกว้างขวางและรวดเร็วด้วยเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตสมัย มีการใช้เครือข่ายสารสนเทศ (Social Networking) กันอย่างทั่วไป เมื่อมีข่าวใด ๆ เกิดขึ้นมาก็ส่งต่อข่าวดังกล่าวนั้น ทั้งจะโดยไตร่ตรองไว้แล้วหรือไม่ก็ตามเป็นเหตุทำให้ข่าวต่าง ๆ เหล่านั้นถูกเผยแพร่และกระจายทั่วไปในกลุ่มของผู้ส่งข่าวสารนั้น จากนั้นกลุ่มดังกล่าวก็จะส่งต่อไปยังอีกกลุ่มหนึ่ง จากกลุ่มหนึ่งไปสืบทอดไปเรื่อยกลุ่ม แพร่กระจายไปอย่างรวดเร็วยิ่งกว่าโรคติดต่อทางระบบหายใจเสียอีก เพราะพาหนะในการติดต่อ เป็นระบบไร้สาย การติดต่อส่งข่าวสารด้วยวิธีการนี้ หากข่าวสารดังกล่าวเป็นเรื่องทั่วไปเกี่ยวกับสภาพดินฟ้าอากาศ ก็คงไม่มีปัญหาอะไร เพราะเป็นการแจ้งส่งต่อข่าวที่เป็นประโยชน์กับการดำเนินชีวิตปัจจุบัน แต่หากเป็นการปล่อยข่าวเพื่อหวังผลทำให้เกิดการแตกแยก เกิดความไม่มั่นใจในรัฐบาล ฯลฯ ซึ่งซึ่งล้วนต้องการให้รัฐบาลเกิดปัญหาในการบริหารประเทศ อย่างนี้อาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ โดยอาจถึงกับเป็นภัยอย่างร้ายแรงต่อประเทศชาติได้ ซึ่งเป็นปัญหามาจากการบริโภคข้อมูลข่าวสารที่ไม่เป็นความจริง จนทำให้เกิดความวุ่นวายปั่นป่วน เกิดความแตกแยกในบ้านเมืองอย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน หากประชาชนสามารถได้เข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและเป็นความจริงทั้งหมด การคิดวิเคราะห์ต่าง ๆ อย่างรอบครอบและรอบด้านจะทำให้การตัดสินใจที่จะกระทำสิ่งใด ๆ อาจไม่เป็นดังที่เกิดขึ้นในบ้านเมืองปัจจุบัน ซึ่งในที่สุดนำมาซึ่งการยึดอำนาจของฝ่ายทหาร จากรัฐบาลที่ประชาชนเลือกตั้งเข้ามา แต่ถูกฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยโต้แย้งคัดค้านดังกล่าว ดังนั้นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าถึงข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของรัฐให้มากที่สุด หรือเข้ามาร่วมตัดสินใจในนโยบายสำคัญต่าง ๆ ให้ได้มากที่สุด จะเกิดการรู้จริง ไม่ถูกข่าวลือข่าวลวงที่จะทำให้เกิดความเข้าใจผิด ประเด็นนี้จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้มีอำนาจหรือผู้บริหารระดับสูงหรือผู้มีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการบริหารปกครองประเทศ หรือบริหารในทุกระดับหน่วยงานของรัฐจะต้องตระหนักและนำมาใช้ประกอบในการบริหารของบรรดาผู้บริหารทั้งหลายเหล่านั้น

การศึกษาเรื่องสิทธิรับรู้ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ ตามหลักการของกฎหมายมี ๓ ประการคือ ๑. ข้อมูลข่าวสารของราชการถือว่าเปิดเผยได้เป็นหลักทั่วไป ปกปิดเป็นข้อยกเว้น ๒. ข้อยกเว้นในการปฏิเสธต้องเป็นไปตามกฎหมายกำหนดเท่านั้น ๓. การ

คุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของเยอรมันน์ วิเชียรสรรค์พบว่าการใช้สิทธิของประชาชน เพื่อขอ และการได้รับข้อมูลข่าวสารของราชการ รวมทั้งกระบวนการฟังความคิดเห็นของประชาชน ล้วนเป็นการใช้ข้อมูลข่าวสารของราชการที่เกี่ยวข้องซึ่งประชาชนควรต้องทราบ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการดำเนินการนั้น ซึ่งต้องสามารถเปิดเผยได้ทั้งสิ้น เหล่านี้เป็นกระบวนการเพื่อกำหนดการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ที่จะเป็นผู้กำหนดนโยบายด้านความโปร่งใส ภายใต้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๕๐ ดังนั้น เพื่อเป็นการเสริมสร้างความโปร่งใส ในประเด็นเกี่ยวเนื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์การตัดสินใจขาดในกระบวนการยุติธรรมทางปกครอง ได้แก่ การดำเนินการของศาลปกครองก็ควรมีการกำหนดนโยบายและดำเนินการภายในอำนาจ เพื่อให้เกิดความโปร่งใส และทำให้เกิดการตัดสินใจขาดในกระบวนการยุติธรรมด้วยความรวดเร็วต่อไป และอย่างที่ได้อ้างไว้เป็นข้อเสนอแนะว่า การให้ประชาชนและชุมชนได้รับข้อมูลข่าวสารของราชการ ยังไม่ใช่เป็นการชี้ถูกชี้ผิดในการตัดสินใจขาด แต่เป็นไปเพื่อให้ประชาชนสามารถได้ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวในการตรวจสอบความถูกต้องและการมีส่วนร่วมของประชาชน ในกระบวนการใช้อำนาจของรัฐ จึงเป็นเรื่องที่ผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ควรกำหนดเป็นนโยบาย เพื่อให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ และหากต้องการให้มีการคุ้มครองข้อมูลข่าวสาร ที่เกี่ยวข้องใด เพื่อไม่ให้มีการเปิดเผยไปแล้วทำให้เกิดความเสียหายใด ๆ ก็อาจกำหนดขึ้นความลับของข้อมูลข่าวสารนั้น รวมทั้งการตั้งข้อจำกัดหรือเงื่อนไขในการนำข้อมูลข่าวสารที่ได้รับไปใช้ให้เหมาะสม ตามวัตถุประสงค์ที่ให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว เพื่อประโยชน์สาธารณะต่อไปได้ จากการศึกษาพบปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการมีดังนี้

๑. ด้านความต่อเนื่องเชิงนโยบายการมีเสถียรภาพทางการเมือง เป็นปัจจัยสำคัญที่จะผลักดันให้เกิดความต่อเนื่องในการดำเนินงานเกี่ยวกับสิทธิรับรู้ตามกฎหมายนี้

๒. ด้านงบประมาณได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการตามภารกิจค่อนข้างจำนวนจำกัด ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานด้านนี้

๓. ด้านโครงสร้างองค์กรและอัตรากำลังมีข้อจำกัดทั้งด้านอัตรากำลังข้าราชการเมื่อเทียบกับภารกิจหน้าที่ซึ่งมีขอบเขตงานทั่วประเทศนับว่าค่อนข้างน้อยมาก ควรปรับปรุงให้เป็นหน่วยงานที่มีหน่วยงานในสังกัดไปยังส่วนภูมิภาค จะเป็นการเพิ่มศักยภาพในการทำงานให้ดีขึ้นด้วย

๔. ด้านเจ้าหน้าที่เนื่องจากทัศนคติที่ฝังลึกในจิตสำนึกของเจ้าหน้าที่ของรัฐเรื่องการรักษาความลับของทางราชการ จึงทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่กล้าหรือพยายามหลีกเลี่ยงการใช้ดุลพินิจ

๕. ด้านประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ รวมทั้งการเพิกเฉยกับการใช้สิทธิตามกฎหมาย จึงทำให้ความสำเร็จในการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจด้านนี้มีค่อนข้างน้อยหากพิจารณาอย่างจริงจังเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐบาล เพื่อทำให้เกิดความสำเร็จของการมีส่วนร่วมของประชาชนอันจะทำให้เกิดความเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ซึ่งจะส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจและสถานะที่เป็นสุขของประชาชนโดยทั่วไป อย่างไรก็ตามก็เจ้าหน้าที่และหน่วยงานของรัฐควรกำหนดนโยบายการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร โดยควรยึดเป็นหลักการใช้เป็นแนวทางที่ถือปฏิบัติไว้เบื้องต้นได้ว่า การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ ควรเป็นไปเพื่อความโปร่งใสในระบบราชการ เพื่อทำให้เกิดการตรวจสอบความถูกต้องและเป็นธรรม ทำให้เป็นประโยชน์แก่สาธารณะ และประการสำคัญคือการทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

หรือมีส่วนร่วมในการบริหารปกครองประเทศด้วย งานวิจัยนี้ขอเสนอข้อสรุปและข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาทำความเข้าใจ และช่วยกันหาหนทางเพื่อให้ประชาชนมีบทบาทการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารปกครองประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง : ปัญหาและแนวทางแก้ไขการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสาร ของศูนย์ปรองดองสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูปของ กอ.รมน. การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากการดำเนินงานของศูนย์ปรองดองสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูป ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ จากข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยสัมภาษณ์เชิงลึกประชาชนในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๗ - ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ เอกสารการดำเนินงานของศูนย์ปรองดองสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูป ๑๗ จังหวัดภาคเหนือที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกประชาชนในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือจำนวน ๓๔๙,๗๑๔ คริวเรือนประกอบด้วย

๑. จังหวัดเชียงราย จำนวน ๓๖,๖๘๐ คริวเรือน
๒. จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๔๒,๐๗๖ คริวเรือน
๓. จังหวัดน่าน จำนวน ๑,๘๑๐๕ คริวเรือน
๔. จังหวัดพะเยา จำนวน ๑๖,๓๘๐ คริวเรือน
๕. จังหวัดแพร่ จำนวน ๑,๓๙๖๐ คริวเรือน
๖. จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน ๘,๙๕๐ คริวเรือน
๗. จังหวัดลำปาง จำนวน ๒๐,๒๕๑ คริวเรือน
๘. จังหวัดลำพูน จำนวน ๑๒,๑๘๐ คริวเรือน
๙. จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน ๑๓,๗๙๑ คริวเรือน
๑๐. จังหวัดตาก จำนวน ๑๐,๕๐๗ คริวเรือน
๑๑. จังหวัดพิษณุโลก จำนวน ๒๒,๔๒๓ คริวเรือน
๑๒. จังหวัดสุโขทัย จำนวน ๑๘,๓๒๐ คริวเรือน
๑๓. จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน ๒๙,๕๒๓ คริวเรือน
๑๔. จังหวัดพิจิตร จำนวน ๑๙,๗๒๐ คริวเรือน
๑๕. จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน ๒๑,๗๐๐ คริวเรือน
๑๖. จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน ๓๑,๑๘๘ คริวเรือน
๑๗. จังหวัดอุทัยธานี จำนวน ๑๓,๙๖๐ คริวเรือน

โดยเป็นพื้นที่ในเขตการปกครองส่วนท้องถิ่นระดับองค์การบริหารส่วนตำบล ร้อยละ ๖๕.๕ เทศบาลเมือง ร้อยละ ๓.๗ เทศบาลตำบล ร้อยละ ๒๙.๐ และเทศบาลนคร ร้อยละ ๑.๘

๒. วิธีการสุ่มตัวอย่าง (Sampling Method) ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งกำหนดคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างคือเป็นเอกสารการดำเนินงานของศูนย์ปรองดองสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูป ๑๗ จังหวัดภาคเหนือที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกประชาชนในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือที่มีข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ รวมทั้งสิ้น ๓๑๕,๐๐๐ ฉบับ

ตัวแปรและการวัดตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

๑. ข้อมูลส่วนบุคคล

๒. ความคิดเห็นด้านการรับรู้ข่าวสารในด้านพื้นฐานและระดับปัญหาและ การรับรู้ข่าวสารของประชาชนที่ต้องรับรู้และตระหนักถึงข้อเท็จจริง จำแนกเป็น ๒ ตัวแปรย่อย คือ

๑. การบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง

๒. หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองและผล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นของราษฎรโดยใช้แบบสำรวจความคิดเห็นของคณะอาจารย์มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ จัดทำแบบสำรวจสำหรับการนี้โดยเฉพาะ โดยเป้าหมายในการทำแบบสำรวจกำหนดไว้หมู่บ้านละ ๒๐ ฉบับ รวมทั้งสิ้น ๓๔๙,๗๑๔ ฉบับ ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นจากประชาชนจำนวน ๓๔๙,๗๑๔ ครั้วเรือนในประเด็นแนวทางการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารของศูนย์ปรองดองสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูป ๑๗ จังหวัดภาคเหนือกองทัพภาคที่ ๓ ประกอบด้วย ๒ ส่วนดังนี้

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชน ๑๗ จังหวัดภาคเหนือได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลระดับปัญหาและความต้องการแนวทางในการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารของประชาชน ๑๗ จังหวัดภาคเหนือระดับปัญหาใน ๒ ประเด็น ได้แก่

๑. ด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง

๒. หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

สาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง

โดยนำมาทำเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ให้เลือกตอบ ๕ ตัวเลือก และมีระดับคะแนนเพื่อนำมาหาค่าคะแนนเฉลี่ยรายประเด็นดังนี้

๑. หมายถึง ไม่มีปัญหา
๒. หมายถึง มีปัญหาน้อย
๓. หมายถึง มีปัญหาปานกลาง
๔. หมายถึง มีปัญหาหนัก
๕. หมายถึง มีปัญหาหนักที่สุด

การแปลความหมายจากการหาค่าเฉลี่ย

- ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๔.๕๑ – ๕.๐๐ หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๓.๕๑ – ๔.๕๐ หมายถึง อยู่ในระดับมาก
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๒.๕๑ – ๓.๕๐ หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๑.๕๑ – ๒.๕๐ หมายถึง อยู่ในระดับน้อย
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๑.๐๐ – ๑.๕๐ หมายถึง อยู่ในระดับไม่มี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยศึกษาจากเอกสารซึ่งมีการเก็บข้อมูลความคิดเห็นประชาชนเพื่อการปฏิรูปข้อมูลข่าวสาร ในด้าน ข้อมูลพื้นฐาน ระดับปัญหาและแนวทางการปฏิรูปไว้แล้ว ของการดำเนินงานของศูนย์ปรองดองสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูป ๑๗ จังหวัดภาคเหนือซึ่งศูนย์ปรองดองสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูป ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

๑. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๗ – ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗ โดยผู้วิจัยได้ประสานงานกับศูนย์ปรองดองสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูป กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในกองทัพภาคที่ ๓ ที่ได้ลงพื้นที่เพื่อสำรวจความคิดเห็นของราษฎรโดยใช้แบบสำรวจความคิดเห็นของคณะอาจารย์มหาวิทยาลัยนเรศวร จัดทำแบบสำรวจสำหรับกรณีนี้โดยเฉพาะ โดยเป้าหมายในการทำแบบสำรวจกำหนดไว้หมู่บ้านละ ๒๐ ฉบับ รวมทั้งสิ้น ๓๔๙,๗๑๔ ฉบับ ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นจากประชาชนจำนวน ๓๔๙,๗๑๔ คริวเรือนในประเด็นแนวทางการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารตามขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นและการประมวลผลดังนี้

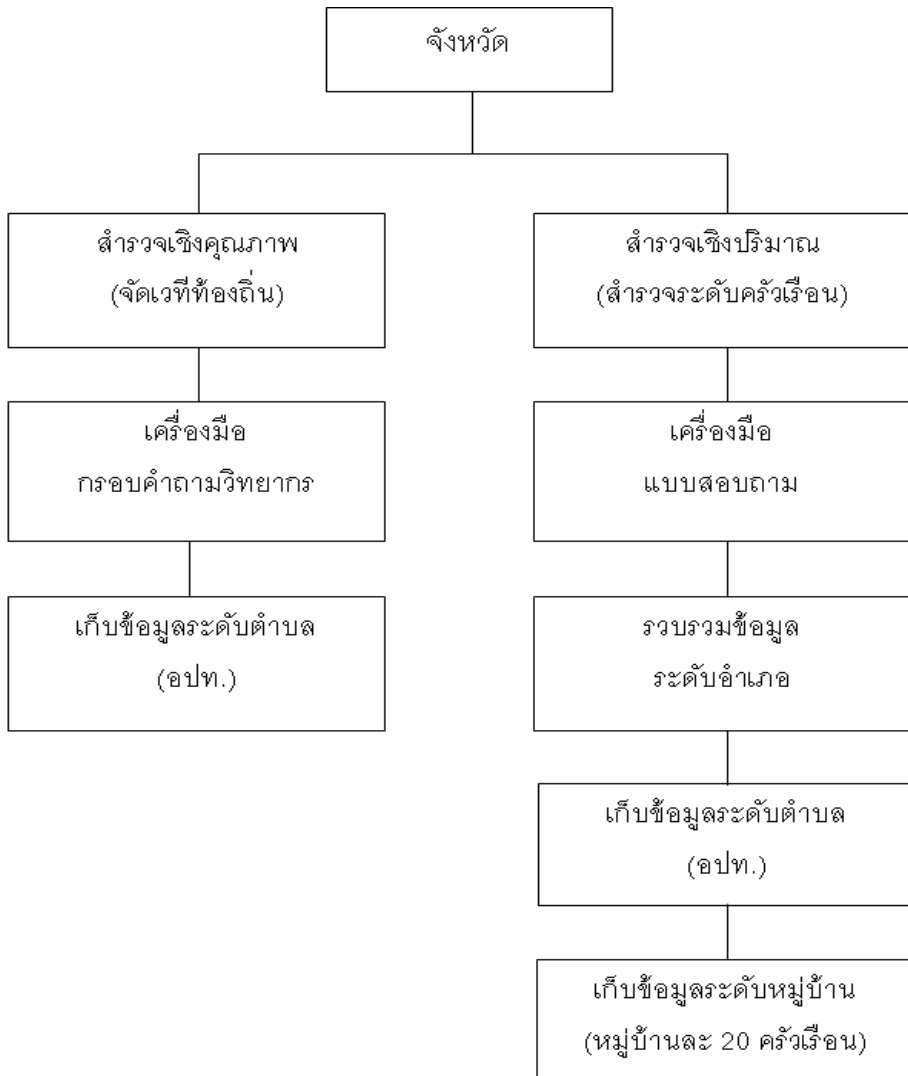
๑.๑ การเตรียมการได้แก่ การจัดตั้งวิทยากร (ครู ก.,ครู ข.) ทำกรอบคำถามและแบบสอบถามและทำการอบรม ขป.มวลชนเพื่อลงพื้นที่ประสานงานและอำนวยความสะดวกให้กับวิทยากรทุกระดับ

๑.๒ ขั้นตอนดำเนินการ ตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จว.โดยให้มีการจัดเวทีเสวนา และ ประชาคม ทุกระดับ ทำการรวบรวมแบบสอบถาม จัดการดำเนินการวิธีข้อมูลและทำการสรุปประมวลผล ระดับอำเภอ และจังหวัด

๑.๓ ขั้นตอนดำเนินการในระดับภาคโดยการรวบรวมข้อมูลจากจังหวัดทำการดำเนินการวิธีข้อมูลทำการสรุปประมวลผลระดับภาค

๑.๔ ขั้นตอนการจัดทำเอกสารรูปแบบเล่มและการนำเสนอ ศปป.

แผนภาพที่ ๓ - ๑ แสดงขั้นตอนการเก็บข้อมูลรวบรวมความคิดเห็นประชาชนเพื่อการปฏิรูป

๒. รวบรวมรายงานความคิดเห็นที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกของประชาชนในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ ที่มีข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ รวมทั้งสิ้น ๓๑๕,๐๐๐ ฉบับในประเด็นแนวทางการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารโดยผู้วิจัยได้ประสานงานกับศูนย์ปรองดองสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูป กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในกองทัพภาคที่๓

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้ทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ตรวจสอบแล้วไปวิเคราะห์ โดยใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย เนื้อหาของการวิเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ความคิดเห็นประชาชนในประเด็นการปฏิรูปข้อมูลข่าวสาร

ในด้านข้อมูลพื้นฐาน ระดับปัญหาและแนวทางการปฏิรูปข้อมูลข่าวสารของประชาชนในพื้นที่ ๑๗
จังหวัดภาคเหนือ

บทที่ ๔ ผลการศึกษา

การวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางแก้ไขการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสาร ของศูนย์ปรองดองสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูปของ กอ.รมน. ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความคิดเห็นของราษฎรในประเด็นแนวทางการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารของศูนย์ปรองดองสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูป ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ กองทัพบกที่ ๓

ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอเป็น ๒ ตอน คือ ตอนที่ ๑ ลักษณะทางประชากรของประชาชน ๑๗ จังหวัดภาคเหนือตอนที่ ๒ ระดับประเด็นปัญหาในด้าน การบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง และ หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองและผลสำรวจความต้องการแนวทางในการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารของประชาชน๑๗ จังหวัดภาคเหนือ

ตอนที่ ๑ ลักษณะทางประชากรของประชาชน ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ

ตารางที่ ๔ - ๑ แสดงข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน	ร้อยละ
เพศ			
๑.	ชาย	๑๕๑,๕๔๐	๔๓.๒
๒.	หญิง	๑๙๙,๒๑๐	๕๖.๘
รวม		๓๕๐,๗๕๐	๑๐๐.๐
ระดับการศึกษา			
๑.	ประถมศึกษา	๑๐๒,๑๗๓	๒๙.๑
๒.	มัธยมศึกษาตอนต้น	๑๐๑,๒๖๒	๒๘.๙
๓.	มัธยมศึกษาตอนปลาย	๔๓,๒๖๕	๑๒.๓
๔.	ปวส./อนุปริญญา/ปวท.	๕๕,๓๘๗	๑๕.๘
๕.	ปริญญาตรี	๒๐,๓๔๖	๕.๘
๖.	สูงกว่าปริญญาตรี	๑๒,๓๘๗	๓.๕
๗.	นักธรรม	๓,๕๗๐	๑.๐
๘.	ไม่ได้รับการศึกษา	๑,๒๓๖	๓.๕
รวม		๓๕๐,๗๕๐	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๔ - ๑ แสดงข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ			
๑.	เกษตรกร	๑๖๘,๑๖๗	๔๗.๙
๒.	รับจ้างทั่วไป	๙๓,๓๔๒	๒๖.๖
๓.	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๑๖,๙๘๓	๔.๘
๔.	ทำงานโรงงาน/บริษัทเอกชน	๑๑,๘๙๗	๓.๔
๕.	ค้าขาย/ทำธุรกิจส่วนตัว	๓๔,๘๕๐	๙.๙
๖.	ทำงานบ้าน/แม่บ้าน/พ่อบ้าน	๑๑,๙๘๘	๓.๔
๗.	ไม่มีงานทำ/ว่างงาน	๗,๘๖๙	๒.๒
๘.	ข้าราชการบำนาญ	๔,๑๙๐	๑.๒
๙.	กำลังศึกษา	๑๓,๓๐๙	๐.๔
๑๐.	พระภิกษุ	๑๕๕	๐.๐
รวม		๓๕๐,๗๕๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔ - ๑ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลใน ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ ส่วนมากเป็นเพศหญิง ร้อยละ ๕๖.๘ โดยระดับการศึกษาส่วนใหญ่เป็นระดับประถมศึกษามากที่สุด ร้อยละ ๒๙.๑ รองลงมาคือ มัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ ๒๘.๙ ปวส./อนุปริญญา/ปวท. ร้อยละ ๑๕.๘ และ มัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ ๑๒.๓ ตามลำดับ ทั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลประกอบอาชีพเกษตรกรมากที่สุด ร้อยละ ๔๗.๙ รองลงมาคือ อาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ ๒๖.๖ ค้าขาย/ทำธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ ๙.๙ และ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ ๔.๘ ตามลำดับ

ตอนที่ ๒ ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเพื่อการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ

พบว่าระดับประเด็นปัญหาที่ประชาชนในพื้นที่รายจังหวัดในประเด็นความต้องการให้มีการดำเนินการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารมีดังนี้

๑ จังหวัดเชียงราย

ตารางที่ ๔ - ๒ แสดงระดับปัญหาของประชาชนที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารของจังหวัด
เชียงราย

ปัญหา	มากที่สุด ๕	มาก ๔	ปานกลาง ๓	น้อย ๒	ไม่มี ๑	- X	แปล ความ
การบริการเทคโนโลยี สารสนเทศและการ สื่อสารสาธารณะยังไม่ ทั่วถึงและมีราคาแพง	๖,๗๓๘	๙,๐๑๖	๙,๙๐๗	๖,๑๙๐	๔,๗๖๖	๓.๑๘	ปาน กลาง
หน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชนซึ่งมีหน้า ด้านการบริการ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร สาธารณะขาด ประสิทธิภาพที่จะคัด กรองข้อเท็จจริง และ ถูกใช้เป็นเครื่องมือทาง การเมือง	๑๐,๕๑๘	๑๐,๒๖๐	๙,๙๐๗	๒,๘๖๗	๒,๘๒๖	๓.๖๓	มาก

จากตารางที่ ๔ - ๒ พบว่าความคิดเห็นของประชาชนด้านปัญหาที่ต้องการปฏิรูปด้าน
ข้อมูลข่าวสารของจังหวัดเชียงรายในประเด็นการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
สาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพงโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๑๘ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง และ
หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
สาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองมีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ ๓.๖๓ อยู่ในระดับมาก

๒.จังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ ๔ - ๓ แสดงระดับปัญหาของประชาชนที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารของจังหวัดเชียงใหม่

ปัญหา	มากที่สุด ๕	มาก ๔	ปานกลาง ๓	น้อย ๒	ไม่มี ๑	- X	แปล ความ
การบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง	๖,๘๗๔	๙,๘๘๕	๑๒,๐๐๔	๗,๙๐๔	๕,๔๐๙	๓.๑๒	ปานกลาง
หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง	๑๐,๑๒๙	๑๑,๐๕๙	๑๓,๓๙๙	๔,๓๘๖	๓,๑๐๓	๓.๔๙	มาก

จากตารางที่ ๔ - ๓ พบว่าความคิดเห็นของประชาชนด้านปัญหาที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารของจังหวัดเชียงใหม่ในประเด็นการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๑๒ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๔๙ อยู่ในระดับมาก

๓.จังหวัดน่าน

ตารางที่ ๔ - ๔ แสดงระดับปัญหาของประชาชนที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารของจังหวัดน่าน

ปัญหา	มากที่สุด ๕	มาก ๔	ปานกลาง ๓	น้อย ๒	ไม่มี ๑	- X	แปล ความ
การบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง	๔,๒๙๑	๕,๐๙๒	๔,๓๘๕	๒,๕๒๗	๑,๘๑๐	๓.๕๒	ปานกลาง
หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง	๖,๔๓๒	๕,๒๑๓	๔,๑๘๓	๑,๑๘๗	๑,๐๙๐	๓.๘๑	มาก

จากตารางที่ ๔ - ๔ พบว่าความคิดเห็นของประชาชนด้านปัญหาที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารของจังหวัดน่าน ในประเด็นการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๒ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๑ อยู่ในระดับมาก

๔. จังหวัดพะเยา

ตารางที่ ๔ - ๕ แสดงระดับปัญหาของประชาชนที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารของจังหวัด
พะเยา

ปัญหา	มากที่สุด ๕	มาก ๔	ปานกลาง ๓	น้อย ๒	ไม่มี ๑	- X	แปล ความ
การบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง	๒,๗๑๗	๔,๐๒๐	๔,๖๖๓	๒,๙๗๘	๑๙๘๙	๓.๑๕	ปานกลาง
หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง	๕,๐๔๓	๔,๗๒๔	๔,๑๕๐	๑,๒๘๑	๑๑๗๕	๓.๖๘	มาก

จากตารางที่ ๔ - ๕ พบว่าความคิดเห็นของประชาชนด้านปัญหาที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารของจังหวัดพะเยา ในประเด็นการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๑๕ อยู่ในระดับปานกลาง และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๘ อยู่ในระดับมาก

๕. จังหวัดแพร่

ตารางที่ ๔ - ๖ แสดงระดับปัญหาของประชาชนที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารของจังหวัดแพร่

ปัญหา	มากที่สุด ๕	มาก ๔	ปานกลาง ๓	น้อย ๒	ไม่มี ๑	- X	แปล ความ
การบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง	๒,๒๗๘	๓,๗๓๙	๔,๐๒๔	๒,๖๖๖	๒๒๘๙	๓.๐๗	ปานกลาง
หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง	๔,๒๘๘	๔,๓๖๖	๓,๘๔๔	๑,๑๕๘	๑๓๔๐	๓.๖๑	มาก

จากตารางที่ ๔ - ๖ พบว่าความคิดเห็นของประชาชนด้านปัญหาที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารของจังหวัดแพร่ ในประเด็นการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๐๗ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๑ อยู่ในระดับมาก

๖. จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ตารางที่ ๔ - ๗ แสดงระดับปัญหาของประชาชนที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารของจังหวัด
แม่ฮ่องสอน

ปัญหา	มากที่สุด ๕	มาก ๔	ปานกลาง ๓	น้อย ๒	ไม่มี ๑	- X	แปล ความ
การบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง	๒,๓๙๓	๑,๐๐๕	๑,๙๕๕	๒,๗๓๕	๒,๘๔๘	๒.๗๖	ปานกลาง
หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง	๒,๑๘๔	๒,๖๗๙	๒,๗๒๒	๘๔๐	๕๒๑	๓.๕๘	มาก

จากตารางที่ ๔ - ๗ พบว่าความคิดเห็นของประชาชนด้านปัญหาที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ในประเด็นการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๗๖ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๘ อยู่ในระดับมาก

๗. จังหวัดลำปาง

ตารางที่ ๔ - ๘ แสดงระดับปัญหาของประชาชนที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารของจังหวัด
ลำปาง

ปัญหา	มากที่สุด ๕	มาก ๔	ปานกลาง ๓	น้อย ๒	ไม่มี ๑	- X	แปล ความ
การบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง	๓,๔๗๕	๔,๙๖๑	๕,๒๓๗	๓,๖๒๑	๒,๙๕๖	๓.๑๒	ปานกลาง
หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง	๕,๗๔๙	๕,๔๙๐	๕,๓๐๖	๑,๙๓๕	๑,๗๗๑	๓.๕๗	มาก

จากตารางที่ ๔ - ๘ พบว่าความคิดเห็นของประชาชนด้านปัญหาที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารของจังหวัดลำปาง ในประเด็นการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๑๒ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๗ อยู่ในระดับมาก

๘. จังหวัดลำพูน

ตารางที่ ๔ - ๙ แสดงระดับปัญหาของประชาชนที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารของจังหวัดลำพูน

ปัญหา	มากที่สุด ๕	มาก ๔	ปานกลาง ๓	น้อย ๒	ไม่มี ๑	- X	แปล ความ
การบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง	๑,๘๑๒	๒,๗๗๕	๓,๓๖๘	๒,๒๔๗	๑,๙๗๘	๓.๐๒	ปานกลาง
หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง	๓,๗๐๓	๓,๑๙๖	๓,๓๒๗	๑,๐๔๒	๙๑๒	๓.๖๔	มาก

จากตารางที่ ๔ - ๙ พบว่าความคิดเห็นของประชาชนด้านปัญหาที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารของจังหวัดลำพูน ในประเด็นการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๐๒ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๔ อยู่ในระดับมาก

๙. จังหวัดอุตรดิตถ์

ตารางที่ ๔ - ๑๐ แสดงระดับปัญหาของประชาชนที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารของจังหวัด
อุตรดิตถ์

ปัญหา	มากที่สุด ๕	มาก ๔	ปานกลาง ๓	น้อย ๒	ไม่มี ๑	- X	แปล ความ
การบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง	๒,๑๒๓	๓,๒๖๒	๓,๙๘๖	๒,๕๕๕	๑,๘๖๕	๓.๐๙	ปานกลาง
หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง	๔,๗๙๑	๓,๗๓๗	๓,๑๒๘	๑,๐๒๔	๑,๑๑๑	๓.๗๓	มาก

จากตารางที่ ๔ - ๑๐ พบว่าความคิดเห็นของประชาชนด้านปัญหาที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารของจังหวัดอุตรดิตถ์ ในประเด็นการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๐๙ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๓ อยู่ในระดับมาก

๑๐. จังหวัดตาก

ตารางที่ ๔ - ๑๑ แสดงระดับปัญหาของประชาชนที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารของจังหวัดตาก

ปัญหา	มากที่สุด ๕	มาก ๔	ปานกลาง ๓	น้อย ๒	ไม่มี ๑	- X	แปล ความ
การบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง	๒,๐๖๑	๒,๕๙๘	๓,๐๓๔	๑,๘๗๔	๙๓๐	๓.๒๘	ปานกลาง
หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง	๓,๑๖๔	๒,๗๙๘	๒,๘๖๕	๑๑๖	๕๕๔	๓.๘๓	มาก

จากตารางที่ ๔ - ๑๑ พบว่าความคิดเห็นของประชาชนด้านปัญหาที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารของจังหวัดตาก ในประเด็นการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๒๘ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๓ อยู่ในระดับมาก

๑๑. จังหวัดพิษณุโลก

ตารางที่ ๔ - ๑๒ แสดงระดับปัญหาของประชาชนที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารของจังหวัดพิษณุโลก

ปัญหา	มากที่สุด ๕	มาก ๔	ปานกลาง ๓	น้อย ๒	ไม่มี ๑	- X	แปล ความ
การบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง	๓,๖๗๐	๕,๒๐๑	๖,๓๓๖	๔,๔๗๓	๒,๗๔๓	๓.๑๒	ปานกลาง
หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง	๘,๖๐๓	๖,๓๖๓	๔,๕๙๘	๑,๕๐๘	๑,๓๕๑	๓.๘๖	มาก

จากตารางที่ ๔ - ๑๒ พบว่าความคิดเห็นของประชาชนด้านปัญหาที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารของจังหวัดพิษณุโลก ในประเด็นการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๑๒ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๖ อยู่ในระดับมาก

๑๒. จังหวัดสุโขทัย

ตารางที่ ๔ - ๑๓ แสดงระดับปัญหาของประชาชนที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารของจังหวัดสุโขทัย

ปัญหา	มากที่สุด ๕	มาก ๔	ปานกลาง ๓	น้อย ๒	ไม่มี ๑	- X	แปล ความ
การบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง	๒,๘๔๔	๔,๐๙๕	๕,๑๖๙	๓,๘๓๕	๒,๕๕๒	๓.๐๕	ปานกลาง
หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง	๖,๗๘๔	๕,๐๘๑	๔,๐๐๒	๑,๒๗๐	๑,๑๘๓	๓.๘๒	มาก

จากตารางที่ ๔ - ๑๓ พบว่าความคิดเห็นของประชาชนด้านปัญหาที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารของจังหวัดสุโขทัย ในประเด็นการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๐๕ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๒ อยู่ในระดับมาก

๑๓. จังหวัดเพชรบูรณ์

ตารางที่ ๔ - ๑๔ แสดงระดับปัญหาของประชาชนที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารของจังหวัด
เพชรบูรณ์

ปัญหา	มากที่สุด ๕	มาก ๔	ปานกลาง ๓	น้อย ๒	ไม่มี ๑	- X	แปล ความ
การบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง	๕,๐๖๕	๖,๕๖๘	๗,๙๖๙	๖,๑๑๘	๓,๘๐๒	๓.๑๐	ปานกลาง
หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง	๙,๘๑๐	๘,๒๐๒	๖,๕๗๑	๒,๔๓๓	๒,๕๐๖	๓.๖๙	มาก

จากตารางที่ ๔ - ๑๔ พบว่าความคิดเห็นของประชาชนด้านปัญหาที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารของจังหวัดเพชรบูรณ์ ในประเด็นการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๑๐ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๙ อยู่ในระดับมาก

๒.๑๔. จังหวัดพิจิตร

ตารางที่ ๔ - ๑๕ แสดงระดับปัญหาของประชาชนที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารของจังหวัด
พิจิตร

ปัญหา	มากที่สุด ๕	มาก ๔	ปานกลาง ๓	น้อย ๒	ไม่มี ๑	- X	แปล ความ
การบริการเทคโนโลยี สารสนเทศและการ สื่อสารสาธารณะยังไม่ ทั่วถึงและมีราคาแพง	๒,๓๕๖	๔,๒๘๐	๕,๙๓๙	๔,๓๔๖	๒,๗๙๘	๒.๙๕	ปาน กลาง
หน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชนซึ่งมีหน้า ด้านการบริการ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร สาธารณะขาด ประสิทธิภาพที่จะคัด กรองข้อเท็จจริง และ ถูกใช้เป็นเครื่องมือทาง การเมือง	๖,๕๔๕	๕,๒๙๙	๔,๖๕๗	๑,๗๔๑	๑,๔๗๘	๓.๖๙	มาก

จากตารางที่ ๔ - ๑๕ พบว่าความคิดเห็นของประชาชนด้านปัญหาที่ต้องการปฏิรูปด้าน
ข้อมูลข่าวสารของจังหวัดพิจิตร ในประเด็นการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
สาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๙๕ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง และ
หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
สาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองมีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ ๓.๖๙ อยู่ในระดับมาก

๒.๑๕. จังหวัดกำแพงเพชร

ตารางที่ ๔ - ๑๖ แสดงระดับปัญหาของประชาชนที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารของจังหวัด
กำแพงเพชร

ปัญหา	มากที่สุด ๕	มาก ๔	ปานกลาง ๓	น้อย ๒	ไม่มี ๑	- X	แปล ความ
การบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง	๒,๘๗๙	๕,๓๑๖	๖,๘๓๒	๔,๓๑๕	๒,๓๕๘	๓.๐๙	ปานกลาง
หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง	๗,๗๒๖	๖,๐๙๑	๔,๙๐๙	๑,๗๓๙	๑,๒๓๕	๓.๘๐	มาก

จากตารางที่ ๔ - ๑๖ พบว่าความคิดเห็นของประชาชนด้านปัญหาที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารของจังหวัดกำแพงเพชร ในประเด็นการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๐๙ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๐ อยู่ในระดับมาก

๒.๑๖ จังหวัดนครสวรรค์

ตารางที่ ๔ - ๑๗ แสดงระดับปัญหาของประชาชนที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารของจังหวัด
นครสวรรค์

ปัญหา	มากที่สุด ๕	มาก ๔	ปานกลาง ๓	น้อย ๒	ไม่มี ๑	- X	แปล ความ
การบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง	๔,๖๑๕	๖,๗๓๐	๙,๐๒๗	๖,๕๙๕	๔๒๒๑	๓.๐๓	ปานกลาง
หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง	๑๐,๙๒๓	๘,๓๓๗	๗,๑๗๑	๒,๖๔๓	๒,๑๑๔	๓.๗๕	มาก

จากตารางที่ ๔ - ๑๗ พบว่าความคิดเห็นของประชาชนด้านปัญหาที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารของจังหวัดนครสวรรค์ ในประเด็นการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๐๓ อยู่ในระดับปานกลาง และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๕ อยู่ในระดับมาก

๑๗. จังหวัดอุทัยธานี

ตารางที่ ๔ - ๑๘ แสดงระดับปัญหาของประชาชนที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารของจังหวัดอุทัยธานี

ปัญหา	มากที่สุด ๕	มาก ๔	ปานกลาง ๓	น้อย ๒	ไม่มี ๑	- X	แปล ความ
การบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง	๑,๘๔๑	๓,๐๑๓	๔,๑๑๔	๒,๙๙๗	๑,๙๙๕	๒.๙๘	ปานกลาง
หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง	๕,๒๑๓	๓,๙๖๗	๒,๙๒๑	๘๙๘	๙๖๑	๓.๘๓	มาก

จากตารางที่ ๔ - ๑๘ พบว่าความคิดเห็นของประชาชนด้านปัญหาที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารของจังหวัดอุทัยธานี ในประเด็นการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๙๘ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๓ อยู่ในระดับมาก

๑๘. ภาพรวม ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ

ตารางที่ ๔ - ๑๙ แสดงระดับปัญหาของประชาชนที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารภาพรวมของ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ

ปัญหา	มากที่สุด ๕	มาก ๔	ปานกลาง ๓	น้อย ๒	ไม่มี ๑	- X	แปล ความ
การบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง	๕๘,๐๓๒	๘๑,๕๕๖	๙๕,๘๖๙	๖๗,๙๗๖	๔๗๓๑๗	๓.๑๐	ปาน กลาง
หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง	๑๑๑,๖๐๕	๙๖,๘๖๒	๘๘,๘๙๓	๒๘,๑๕๙	๒๕๒๓๑	๓.๖๙	มาก

จากตารางที่ ๔ - ๑๙ พบว่าความคิดเห็นของประชาชนด้านปัญหาที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารภาพรวมของ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ ในประเด็นการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๑๐ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๙ อยู่ในระดับมาก

๑๙. ผลสำรวจความต้องการแนวทางในการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารใน ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ

ตารางที่ ๔ - ๒๐ แสดงสรุปปัญหาและแนวทางการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารใน ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ

ปัญหา	แนวทางการปฏิรูป
๑) การบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง	๑) ปฏิรูปการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะเพื่อให้ครอบคลุมทุกพื้นที่อย่างทั่วถึง มีความทันสมัย และในราคาประหยัด
๒) หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง	๒) จัดตั้งสภาวิชาชีพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะที่มีความเป็นอิสระ เพื่อควบคุมดูแลมาตรฐานการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่มีประสิทธิภาพ

จากตารางที่ ๔ - ๒๐ พบว่า สภาพปัญหาในการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารใน ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ มีทั้งหมด ๒ ประเด็น คือ

๑. การบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพงอยู่ในระดับปานกลาง

๒. หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองอยู่ในระดับมาก

ซึ่งจากปัญหาดังกล่าวได้สรุปแนวทางการปฏิรูปเพื่อแก้ไขปัญหาได้ ๒ ด้าน ดังนี้

ข้อสังเกต แนวทาง ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ ๓ ที่ได้มานี้ โดยปกติงานวิจัย จะต้องระบุวิธีดำเนินการด้วยคร่าวๆ มีกระบวนการหาแนวทางอย่างไร คือ นำข้อค้นพบ ด้านสภาพปัญหาที่ได้มาเป็นข้อมูลนำเข้า จัดเวทีระดมสมองจาก ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง / ผู้ทรงคุณวุฒิ จะทำให้น่าเชื่อถือมากขึ้นต้อง แต่ถ้าไม่ได้ทำ งานวิจัยนี้ต้องระบุในบทที่ ๓ ด้วยว่า วิธีการหาแนวทาง ทำอย่างไรจึงได้ข้อสรุปแบบนี้ซึ่งจากงานนี้ ยังไม่มีข้อมูลแสดงถึงการได้มาซึ่ง แนวทาง และแนวทางที่ได้ เหมาะสม / สอดคล้องกับ สภาพปัญหาที่พบ หรือไม่ อย่างไร ครับ ดังนั้นควรเขียนข้อมูลเพิ่มเติม

๑. ปฏิรูปการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะเพื่อให้ครอบคลุมทุกพื้นที่อย่างทั่วถึง มีความทันสมัย และในราคาประหยัด

๒. จัดตั้งสภาวิชาชีพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะที่มีความเป็นอิสระ เพื่อควบคุมดูแลมาตรฐานการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่มีประสิทธิภาพ

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางแก้ไขการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสาร ของศูนย์ปรองดองสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูปของ กอ.รมน. ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความคิดเห็นของราษฎรในประเด็นแนวทางการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารของศูนย์ปรองดองสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูป ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ กองทัพบกภาคที่ ๓ เนื้อหาของการการวิเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ความคิดเห็นประชาชนในประเด็นการปฏิรูปข้อมูลข่าวสาร ในด้านข้อมูลพื้นฐาน ระดับปัญหาและแนวทางการปฏิรูปข้อมูลข่าวสารของประชาชนในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ

ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากการดำเนินงานของศูนย์ปรองดองสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูป ๑๗ จังหวัดภาคเหนือที่ได้ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกประชาชนในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๗ – ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย

สรุปผลการวิจัย

- สภาพการรับรู้ข่าวสารในด้านพื้นฐานและระดับปัญหา พบว่าส่วนมากเป็นผู้หญิง ระดับการศึกษา ประถมศึกษา อาชีพเกษตรกร
- การรับรู้ข่าวสารของประชาชนที่ต้องรับรู้ และตระหนักถึงข้อเท็จจริง
 - ๒.๑ การบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะ ยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง
 - ๒.๒ หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีหน้าที่ด้านบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารสาธารณะ ขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริง และถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง
- แนวทางการแก้ปัญหาการรับรู้ข่าวสารของประชาชน
 - ๓.๑ ปฏิรูปการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะ เพื่อให้ครอบคลุมทุกพื้นที่อย่างทั่วถึง มีความทันสมัย ในราคาประหยัด
 - ๓.๒ จัดตั้งสภาวิชาชีพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะ ที่มีความเป็นอิสระ เพื่อควบคุมกำกับดูแลมาตรฐานการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่มีประสิทธิภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

การรับรู้หรือการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร จะสามารถทำให้ประชาชนได้รับทราบถึงการดำเนินงานของรัฐและเอกชน ยิ่งเจ้าหน้าที่และหน่วยงานของรัฐ เอกชนเปิดเผยข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานมากเท่าใด ประชาชนก็ยิ่งได้รับทราบและมีบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนก็จะมีมาก

ขึ้นตามลำดับ และการมีส่วนร่วมดังกล่าว จะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพด้วย เพราะประชาชนมีพื้นฐานในการเข้ามีส่วนร่วมจากความสมบูรณ์พร้อมของข้อมูลข่าวสารที่ได้รับนั่นเอง ดังนั้น จึงควรปฏิรูปการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะ เพื่อให้ครอบคลุมทุกพื้นที่อย่างทั่วถึงทุกพื้นที่ มีความทันสมัย และในราคาประหยัดเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ สอดคล้องกับการวิจัยของไพโรจน์ อารักษ์ (๒๕๕๓ - ๒๕๕๔) อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมากการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารหรือกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนยังมีปัญหาอุปสรรคอยู่มาก และข้อขัดข้องนานัปการ เป็นผลทำให้บ้านเมืองของเราเป็นไปอย่างไม่ปรกติสุข มีความคิดแตกต่างเกิดความแตกแยกในสังคมเป็นไปอย่างกว้างขวาง เนื่องจากปัจจุบันมีการเผยแพร่หรือการส่งข้อมูลข่าวสารอย่างกว้างขวางและรวดเร็วด้วยเทคโนโลยีอันทันสมัย มีการใช้เครือข่ายสารสนเทศ (Social Networking) กันอย่างเสรีภาพ เมื่อมีข่าวใด ๆ เกิดขึ้นมาก็ส่งต่อข่าวดังกล่าวนั้น ทั้งจะโดยไตร่ตรองไว้แล้วหรือไม่ก็ตามเป็นเหตุทำให้ข่าวต่าง ๆ เหล่านั้นถูกเผยแพร่และกระจายทั่วไปอย่างรวดเร็วโดยไม่ผ่านการกลั่นกรองข้อมูลข่าวสารนั้น ๆ เพราะพาหนะในการส่งหรือแพร่กระจายข่าวเป็นระบบไร้สาย การติดต่อส่งข่าวสารด้วยวิธีการนี้ หากข่าวสารดังกล่าวเป็นเรื่องทั่วไปเกี่ยวกับสภาพดินฟ้าอากาศ ก็คงไม่มีปัญหาอะไร เพราะเป็นการแจ้งส่งต่อข่าวที่เป็นประโยชน์กับการดำเนินชีวิตปัจจุบัน แต่หากเป็นการปล่อยข่าวเพื่อหวังผลทำให้เกิดการแตกแยก เกิดความไม่มั่นใจในรัฐบาล ฯลฯ ซึ่งล้วนต้องการให้รัฐบาลเกิดปัญหาในการบริหารประเทศ อย่างนี้อาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ โดยอาจถึงกับเป็นภัยอย่างร้ายแรงต่อประเทศชาติได้ ซึ่งเป็นปัญหามาจากการบริโภคข้อมูลข่าวสารที่ไม่เป็นความจริง จนทำให้เกิดความวุ่นวายปั่นป่วน เกิดความแตกแยกในบ้านเมืองอย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน หากประชาชนสามารถได้เข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและเป็นความจริงทั้งหมด การคิดวิเคราะห์ต่าง ๆ อย่างรอบครอบและรอบด้านจะทำให้การตัดสินใจที่จะกระทำสิ่งใด ๆ อาจไม่เป็นดังที่เกิดขึ้นในบ้านเมืองปัจจุบัน ดังนั้นรัฐควรกำหนดเป็นกฎหมายว่า องค์กรสื่อรวมทั้งบุคลากรที่ทำอาชีพเกี่ยวกับสื่อมวลชนประเภทข่าวสารทุกประเภท ต้องสังกัดเป็นสมาชิกองค์กรวิชาชีพเสมอ ไม่สามารถอยู่เอกเทศ โดยไร้การกำกับควบคุม ดังนี้

- วิทยุ – โทรทัศน์ : สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย
- สื่อสิ่งพิมพ์ : สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
- สื่อออนไลน์ : สมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์

รวมทั้งการจัดตั้งสภาวิชาชีพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะ หรือจัดทำระบบ “ประกันคุณภาพ” ของสื่อมวลชน เพื่อให้มีการตรวจสอบโดยองค์กรวิชาชีพ หรือผู้ตรวจการแผ่นดินด้านสื่อมวลชนเป็นประจําอย่างต่อเนื่องเพื่อควบคุมดูแลมาตรฐานการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่มีประสิทธิภาพพร้อมทั้งการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าถึงข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของรัฐ เอกชน ให้มากที่สุด หรือเข้ามาร่วมตัดสินใจในนโยบายสำคัญต่าง ๆ ให้ได้มากที่สุด จะเกิดการรับรู้จริง ไม่ถูกข่าวลือข่าวลวงที่จะทำให้เกิดความเข้าใจผิด ประเด็นนี้จึงเป็นสิ่งสำคัญที่มีอำนาจหรือผู้บริหารระดับสูงหรือผู้มีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการบริหารปกครองประเทศ หรือบริหารในทุกกระดับหน่วยงานของรัฐจะต้องตระหนักและนำมาใช้ประกอบในการบริหารของบรรดาผู้บริหารทั้งหลายเหล่านั้น (แนวทางการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารของ ผศ.ดร.วรัชญ์ ครุจิต และ ศ.ดร. ยุกต เบ็ญจรงค์กิจ.)

ข้อเสนอแนะ

๑. เชนโยบาย

การปรับโครงสร้าง กสทช. ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ปฏิรูปกรอบและกระบวนการสรรหาคณะกรรมการ กสทช.

๒. ระดับปฏิบัติ

๒.๑ ผู้สมควรเป็นคณะกรรมการ กสทช. ต้องมีคุณสมบัติที่เหมาะสม มีการจัดตั้ง กสทช. ระดับพื้นที่ เพื่อช่วยส่วนกลางดูแลกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ในท้องถิ่น

๒.๒ เสริมสร้างความรู้เท่าทันสื่อในระดับอุดมศึกษา, มัธยมศึกษาตอนต้น, ตอนปลาย จนถึงระดับประถมศึกษา

๒.๓ สื่อวิทยุและสื่อโทรทัศน์มีส่วนของการให้ความรู้เรื่องการรู้เท่าทันสื่อ

๒.๔ กำหนดให้มีกองทุนเพื่อพัฒนาทักษะความรู้เท่าทันสื่อระดับชาติ

๓. เพื่อการวิจัยต่อเนื่อง

ควรวิจัยทางวิธีการที่จะทำให้ครอบคลุมพื้นที่ ควรทำอย่างไร มีความทันสมัย มีวิธีการอย่างไรที่บ่งบอกได้ว่าข้อมูลเป็นปัจจุบันต่อเนื่อง ราคาประหยัด ต้องดำเนินการอย่างไร ที่จะส่งผลให้ราคาประหยัด เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้จริง และแนวทางการปฏิรูปข้อมูลข่าวสารที่มีประสิทธิภาพเพื่อต่อยอดองค์ความรู้

บรรณานุกรม

หนังสือ

ฤทัย หงส์ศิริ และคณะ. คำอธิบายกฎหมายข้อมูลข่าวสารของทางราชการ. สำนักพิมพ์นิติธรรม, ๒๕๕๒.

วารสาร

กองทัพภาคที่ ๓. “ความคิดเห็นประชาชนในประเด็นปัญหาและแนวทางการปฏิรูป”, ๒๕๕๗.

เธียรรัตน์ วิเชียรสรรค์. “การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงในการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องระหว่างรัฐกับประชาชน”. ๒๕๕๓.

ปิยะศาสตร์ ไชว์พันธุ์. “สิทธิในข้อมูลข่าวสารและหลักความโปร่งใสในการปกครอง” วารสารวิชาการศาลปกครอง ๔ (๑) มกราคม – เมษายน ๒๕๕๗ หน้า ๒๑๘-๒๒๒.

ผศ.ดร.วรัญญู ครุจิต และ ศ.ดร. ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ. “แนวทางการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสาร” คณะนิติศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของทางราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. “สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน ตาม พรบ.ข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. ๒๕๔๐”. ๒๕๕๑.

ไพโรจน์ อัจรักษา. “การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของทางราชการตาม พรบ.ข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. ๒๕๔๐: กรณีศึกษาปัญหาและอุปสรรคจากคำพิพากษาของศาลปกครอง”. ๒๕๕๑.

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

กรรณิกา สุทธิประสิทธิ์. “๓๐ ปี การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการในประเทศฝรั่งเศส”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.admincourt.go.th>, ๒๕๕๓.

“แนวทางปฏิบัติตาม พรบ. ข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. ๒๕๔๐”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :

<http://www.singburi.go.th/information/rule.htm>, ๒๕๕๐

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ พันเอก ธวัช ศรีสว่าง

วัน เดือน ปี เกิด ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๐๒

การศึกษา ปริญญาตรี
โรงเรียนเสนาธิการทหารบก
วิทยาลัยการทัพบก

ประวัติการทำงานโดยย่อ

ผู้บังคับกองพันทหารปืนใหญ่ที่ ๒๐ กองทัพอากาศที่ ๓
ผู้บังคับการกรมทหารปืนใหญ่ที่ ๒๑ กองทัพอากาศที่ ๓
ผู้บังคับการกรมทหารปืนใหญ่ที่ ๔ กองทัพอากาศที่ ๓
เสนาธิการมณฑลทหารบกที่ ๓๓ กองทัพอากาศที่ ๓
รองเสนาธิการกองทัพอากาศที่ ๓
รองผู้บัญชาการกองพลพัฒนาที่ ๓ กองทัพอากาศที่ ๓ - ปัจจุบัน

ตำแหน่งปัจจุบัน

รองผู้บัญชาการกองพลพัฒนาที่ ๓ กองทัพอากาศที่ ๓

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา สังคมจิตวิทยา

เรื่อง ปัญหาและแนวทางการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสาร ของศูนย์
ปรองดองสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูปของ กองอำนวยการรักษาความมั่นคง
ภายใน ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ

ผู้วิจัย พันเอก ชวช ศรีสว่าง หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 57

ตำแหน่ง รองผู้บัญชาการกองพลพัฒนาที่ 3 กองทัพภาคที่ 3

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากปัญหาความขัดแย้งที่ยังรากลึกในสังคมไทยที่มีการชุมนุมประท้วงที่ยาวนาน มีการใช้อาวุธสงครามทำให้ประชาชนไม่ได้รับความปลอดภัย รัฐบาลรักษาการไม่สามารถบริหารราชการแผ่นดินได้ การจัดทำงบประมาณปี 58 มีความล่าช้า กระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวม คณะรักษาความสงบแห่งชาติ จึงต้องเข้ามาควบคุมอำนาจ โดยมีเหตุผลและความจำเป็น คือ เกิดความขัดแย้งของคนในชาติทุกมิติ โดยเฉพาะแนวคิดด้านการเมืองและการแก่งแย่งผลประโยชน์ที่ยืดเยื้อมากกว่า 9 ปี และหยั่งรากลึกลงไปถึงระดับครอบครัว มีการปลุกระดมมวลชนที่มุ่งเอาชนะฝ่ายตรงข้าม โดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมหากประชาชนทุกหมู่เหล่ามีการรับรู้และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี นำไปสู่การเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ยุติธรรมเป็นการลดความขัดแย้งของประชาชนทุกระดับ

จากการรวบรวมความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ด้วยการจัดทำแบบสอบถามความคิดเห็น ซึ่งศูนย์ปรองดองสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูป 17 จังหวัดภาคเหนือ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ได้จัดวิทยากรกระบวนการจำนวน 426 คน ลงพื้นที่เพื่อสำรวจความคิดเห็นของราษฎร โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของคณะอาจารย์มหาวิทยาลัยนเรศวร กำหนดแบบสำรวจกำหนดไว้หมู่บ้านละ 20 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 315,000 ฉบับ จากประชาชน 350,750ครัวเรือน

ผลการรวบรวมความคิดเห็นจากประชาชน พบดังนี้ 1) การปฏิรูปเศรษฐกิจ ร้อยละ 18.07 2) การปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสาร ร้อยละ 17.73 3) การปฏิรูปความเหลื่อมล้ำทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ร้อยละ 10.34 4) การปฏิรูปพลังงาน ร้อยละ 9.58 5) การปฏิรูปการศึกษา ร้อยละ 8.26 6) การปฏิรูปการทุจริตคอร์รัปชัน ร้อยละ 8.03 7) การปฏิรูปด้านกระบวนการยุติธรรม ร้อยละ 7.29 8) การ

ปฏิรูปด้านการเมือง ร้อยละ 5.53 9) การปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน ร้อยละ 3.79 10) การสร้างมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้บริหารประเทศ ร้อยละ 3.52 11) การปฏิรูปด้านอื่น ๆ ร้อยละ 7.87

จากปัญหาดังกล่าวประชาชนต้องรับรู้และตระหนักถึงข้อเท็จจริงของข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเป็นอันดับที่ 2 จาก 11 ประเด็น ซึ่งผู้วิจัยสนใจวิเคราะห์สถานภาพการรับรู้ข่าวสารในด้านพื้นฐานและระดับปัญหา เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการรับรู้ข่าวสารของประชาชน และนำเสนอแนวทางในการรับรู้ข่าวสารของประชาชนในด้านพื้นฐานและระดับปัญหาในเขตพื้นที่ 17 จังหวัดภาคเหนือต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาและวิเคราะห์สภาพการรับรู้ข่าวสารในด้านพื้นฐานและระดับปัญหา
2. ศึกษาปัญหาการรับรู้ข่าวสารของประชาชนที่ต้องรับรู้และตระหนักถึงข้อเท็จจริง
3. ศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการรับรู้ข่าวสารของประชาชน
4. นำเสนอแนวทางในการรับรู้ข่าวสารของประชาชนในด้านพื้นฐานและระดับปัญหา

ขอบเขตของการวิจัย

ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงพรรณนาโดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) จากการทำนงานของศูนย์ปรองดองสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูป 17 จังหวัดภาคเหนือ จากข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกประชาชนในพื้นที่ 17 จังหวัดภาคเหนือ ตั้งแต่ 1 มิถุนายน 2557 – 31 กรกฎาคม 2557

ผลการวิจัย

ข้อค้นพบคุณลักษณะทางประชากรของประชาชน 17 จังหวัดภาคเหนือ ด้านข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล พบว่าส่วนมากเป็นผู้หญิง ระดับการศึกษาประถมศึกษา อาชีพเกษตรกร

ข้อค้นพบ ระดับประเด็นปัญหาในการแก้ไขการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารพบว่ายังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งมีหน้าที่ด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริงและถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง

ตารางที่ 1 ภาพรวม 17 จังหวัดภาคเหนือ

ปัญหา	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	ไม่มี 1	X	แปลความ
การบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง	58,032	81,556	95,869	67,976	47,317	3.10	ปานกลาง
หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีหน้าที่ด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริงและถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง	111,605	96,862	88,893	28,159	25,231	3.69	มาก

จากตารางพบว่าความคิดเป็นของประชาชนด้านปัญหาที่ต้องการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสารภาพรวมของ 17 จังหวัดภาคเหนือ ในประเด็นการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะ ยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.10 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งมีหน้าที่ด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริงและถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 อยู่ในระดับมาก

ประเด็นปัญหาการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะยังไม่ทั่วถึงและมีราคาแพง ความต้องการแนวทางในการปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ การปฏิรูปการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ ประเด็นปัญหาหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งมีหน้าที่ด้านการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสาธารณะขาดประสิทธิภาพที่จะคัดกรองข้อเท็จจริงและถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง ความต้องการแนวทางในการปฏิรูปข่าวสาร ได้แก่ จัดตั้งสภาวิชาชีพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

สาธารณะที่มีความเป็นอิสระ เพื่อควบคุมดูแลมาตรฐานการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่มีประสิทธิภาพ

วิทยุ – โทรทัศน์	สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย
สื่อสิ่งพิมพ์	สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
สื่อออนไลน์	สมาคมผู้ผลิตออนไลน์

ข้อเสนอแนะ

1. ชิงนโยบาย

การปรับโครงสร้าง กสทช. ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ปฏิรูปกรอบและกระบวนการสรรหาคณะกรรมการ กสทช.

2. ระดับปฏิบัติ

2.1 ผู้สมควรเป็นคณะกรรมการ กสทช. ต้องมีคุณสมบัติที่เหมาะสม มีการจัดตั้ง กสทช. ระดับพื้นที่ เพื่อช่วยส่วนกลางดูแลกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ในท้องถิ่น

2.2 เสริมสร้างความรู้เท่าทันสื่อในระดับอุดมศึกษา, มัธยมศึกษาตอนต้น, ตอนปลาย จนถึงระดับประถมศึกษา

2.3 สื่อวิทยุและสื่อโทรทัศน์มีส่วนของการให้ความรู้เรื่องการรู้เท่าทันสื่อ

2.4 กำหนดให้มีกองทุนเพื่อพัฒนาทักษะความรู้เท่าทันสื่อระดับชาติ

3. เพื่อการวิจัยต่อเนื่อง

ควรวิจัยทางวิธีการที่จะทำให้ครอบคลุมพื้นที่ ควรทำอะไร มีความทันสมัย มีวิธีการอย่างไรที่บ่งบอกได้ว่าข้อมูลเป็นปัจจุบันต่อเนื่อง ราคาประหยัด ต้องดำเนินการอย่างไร ที่จะส่งผลให้ราคาประหยัด เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้จริง และแนวทางการปฏิรูปข้อมูลข่าวสารที่มีประสิทธิภาพเพื่อต่อ ยอดองค์ความรู้